

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

**Městský šamanismus, duchovní a
psychosociální působení
aneb alšamanismus**

Kamil Rain

Katedra Religionistiky
Vedoucí práce Doc. ThDr. Ivan O. Štampach
Studijní program Sociální práce
Studijní obor Pastorační a sociální práce

Praha 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem *Městský šamanismus, duchovní a psychosociální působení aneb alšamanismus* napsal samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 22. 2. 2012

Kamil Rain

Bibliografická citace

Městský šamanismus, duchovní a psychosociální působení [rukopis] : Alšamanismus : Bakalářská práce/ Kamil Rain; vedoucí práce: Doc. ThDr. Ivan O. Štampach. -- Praha, 2012. -- 47 s.

Anotace

Práce se zabývá působením šamanů ve společnosti v západní civilizaci, technikami a teoriemi moderního šamanismu. Studuje organizaci šamanů ve světě i v ČR a jejím hlavním cílem je zjistit, jak šamani ovlivňují duchovní a psychosociální působení na společnost a jednotlivce. Jejím stěžejním jádrem je popsání technik a způsobů jejich využití za předpokladu hlubšího pohledu do praxe šamana. Za tímto účelem je nahlédnuta nová teorie a praxe alšamanismu. V práci nechybí pohled na městský šamanismus z hlediska religionistiky a historie.

Zpracování tématu obsahuje příklady ze života, ať už vlastním výzkumem formou rozhovorů nebo podle vědecké literatury. Dále se v práci objevují příklady a jevy od autorů, kteří znají šamanismus formou zážitků.

Je zachycena globalizace a sjednocování duchovních technik, tím je i popsáno hnutí New Age. Příklady obsahují praxi ze Severní Ameriky a USA, Filipín, Tibetu a Čech. Teoretické postupy jsou doplněny praxí z literatury nebo rozhovorů. Ke zpracování bylo použito literatury z vědeckých článků, periodik a knih a to ze dvou stran, z vědecké a z pohledu zevnitř. Práce vznikala na praktickém základu rozhovorů s českými šamany, a jejich pohledy doplňují vlastní výzkum.

Klíčová slova

Alšamanismus
Techniky šamanismu
Historie šamanismu
Energie
Rozšířené vědomí
Channeling
Stanislav Grof
BPM
Prekognice
Víra
Průvodce

The urban shamanism, spiritual and psychosocial effects or the alshamanism

Kamil Rain

Summary

The work describes effects of shamans in society in Western civilization, the theories and techniques of modern shamanism. Studying the organization of shamans in the world and the Czech Republic and its main objective is to determine how a shaman and spiritual influence of psychosocial effects on society and individuals. Its central core is the description of techniques and methods of their use, provided deeper insight into practice shaman. For this purpose new insights alshamanism theory and practice. At work are historical facts and shamanism is classified from the perspective of religious studies. It contains examples of life through my own research through interviews or by the scientific literature. In addition, literature from the inside view is used to describe phenomena that occur in other sources and is abstracted in this work.

Work captured globalization and unification of spiritual techniques is described by the New Age movement. Examples include the practice of the North America, U.S.A., the Philippines, Tibet and Bohemia, shamans experience from literature and practice, illustrating theoretical perspectives and trace examples in literature. The processing was used literature from scientific articles, periodicals and books from two sides, from a scientific perspective and from within alshaman practise. The work was created on a practical basis for talks with Czech shamans and their views complement their own research.

Keywords

Alshamanism

Stanislav Grof

The Guidance

Energy

Precognition

Channeling

Extended consciousness

Poděkování

Chci poděkovat Doc. ThDr. I. O. Štampachovi za spolupráci a otevřené přijetí a pochopení, které pro mě měl při realizaci práce. Děkuji rodině, která mi vždy byla oporou a Mgr. Markétě Balkové za to, že mě podpořila vždy svoji láskou za jakékoliv situace.

Práci věnuji Rossetě a Rossovi Lübingenovým, bez kterých by práce nevznikla.
Patří jim jedno velké poděkování.

Obsah

Úvod.....	2
1. Vymezení pojmu šaman a městský šaman	4
1.1 Vymezení pojmu městský šamanismus a alšamanismus	6
3. Historie městského šamanismu.....	11
4. Teoretické postupy a praktické techniky alšamanismu.....	13
4.1 Praktické techniky a jejich výklad	25
4.2 Společné techniky alšamanismu a duchovních umění a jejich výklad....	28
5. Alšamanismus a duchovní a psychosociální působení.....	36
6. Organizace ve světě a v ČR.....	41
Závěr	44
Seznam literatury	46

Úvod

Práci o přehledu moderního šamanismu předcházela zájem zmapovat jeho působnost ve společnosti a udělat si přehled o technikách šamanismu v co největší univerzální míře. Tato práce vychází z vědecky pojednané literatury, tzv. zvenčí, z literatury zainteresovaných praktiků šamanismu, tzv. zevnitř, a z rozhovorů se šamany. V práci se poprvé objevuje speciální výraz alšamanismus, který je prakticky synonymem pro městský šamanismus.

Pátrání po lepším výrazu pomohl český mistr šamanismu. Téma bylo zvoleno v roce 2010 a nebylo ještě v té době jasné, zda se v práci objeví techniky alšamanismu. K technikám městského šamanismu přibýly techniky alšamanismu, na základě výzkumu metodou rozhovoru. Až těsně před dopsáním práce se ukázalo, že výraz alshamanism (alšamanismus) je přesnější a vhodnější než urban shamanism (městský šamanismus).

Další část práce se věnuje vzniku moderního šamanismu, teoriemi alšamanismu, technikami alšamanismu a dále je zde podkapitola společných technik alšamanismu a jiných duchovních nauk. Působení šamanismu na společnost je důležitou kapitolou pro uvědomění si, zda se šamanismus nějakým způsobem projevuje v působení na lidi.

Cílem této práce bylo za prvé zjistit, zda městský šamanismus (alšamanismus) působí na společnost, a pokud ano, kde se dá se šamanismem setkat, a to konkrétně v Praze nebo České republice. Rozhovory s Rossem Lübingem, mistrem šamanismu, byly zásadní pro teorii a techniky, ke kterým bych jinak neměl přístup.

Druhým cílem je zmapovat zmiňované techniky a třetím, sekundárním, cílem bylo zjistit, kdo a jak nabízí šamanskou výuku a léčení, zevrubně ve světě, pro přehled, a konkrétněji v Čechách.

Aby mohla vzniknout práce, jež se zabývá přehledem tří pohledů do městského šamanismu – alšamanismu, vyžadovalo to poznat něco z technik v praktických cvičeních. Aby byla zachována podstata výzkumu, sloužila tato zkušenost jako impulzy k novým pohledům a pojmům. Osobní zkušenost byla tedy využita jako nástroj pro výzkum a možnost uceleně se věnovat tématu do hloubky.

Pilíři výzkumu byly rozhovory se šamanem, kniha o Toltéckém šamanismu od N. Classena, Městský šamanismus od S. K. Kinga, Archetypy šamanské tradice A. Arrienové, dalším podstatným zdrojem byla kniha Holotropní dýchání od S. Grofa a v neposlední řadě články z vědeckých časopisů knihovny EBSCO. Zdroji také byly články a internetová videa.

Výsledný obraz je zhuštěná mozaika pohledů a názorů, která se nezabývá popřením jevu, který bylo podstatné pro autora zachytit a umožnit předpoklad,

že kritické postoje zaujme čtenář podle vlastního přesvědčení, protože kritický postoj k obsahu práce byl nutný a byl použit jako selektivní nástroj.

V práci bylo použito ověřených vědeckých zdrojů a rozhovorů. Anglické texty byly překládány autorem a umožnily zvětšit počet informací, které se prakticky v české literatuře neobjevují nebo pouze sporadicky.

1. Vymezení pojmu šaman a městský šaman

Slovo šaman má původ v evenckém výrazu šaman, jenž se k nám dostal prostřednictvím ruštiny. „Odvozuje se od turkického jazyka národa Evenků (dříve označovaných jako Tunguzové), kde má význam *vědoucí*.“¹ Eliade odlišuje šamana od kouzelníka, čaroděje nebo medicinmana.² Je to člověk, který pracuje s posvátnem a hlavně zvládá uzdravování, léčení z posedlostí duchy, odborník na trans a výstup na nebesa nebo sestup do podsvětí, aby zde komunikoval s duchy. Šaman se dostává do změněného stavu vědomí, kterému se říká šamanský trans. Jeho funkce je uzdravovací, věštecká, iniciační a zprostředkovací s přírodou a duchy. Původní společnosti sibiřských národů měly své kmenové šamany. Je to jev, který se, nezávisle na sobě, skoro na všech kontinentech vyskytuje se stejnými nebo podobnými atributy. Jedná se o šamany z Jižní a Severní Ameriky, Afriky, Asie a Oceánie, Austrálie, Tibetu i Číny, Koreje a Grónska. Naproti tomu používání pojmu městský šaman se vymezuje slovníkem, který je nejednotný. Dá se též mluvit o neošamanech nebo zkráceně šamanech. Současní školitelé v šamanismu nebo společenství v západní společnosti i u nás se nazývají šamani, přestože nejsou původními šamany. Pro odlišení dávného šamana z pralesa a městského šamana se ukazuje jako ideální výraz alšaman.

Aby byl pochopen výraz šaman v tom původním smyslu, je třeba upřesnit, jakým způsobem se stává člověk šamanem. Jsou dva způsoby iniciace. Za prvé je dotýčný vyvolen duchy a za druhé je pověřen kmenem, naproti tomu městský šaman je každý, kdo se o tuto problematiku zajímá, praktikuje ji na základě kurzů, technik ze samostudia nebo učením se od jiného šamana. Je také zajímavé, že i když iniciační nemoc, tedy vyvolení duchy, je převážně způsob, kterým se stává člověk šamanem v odlišných kulturách než západní, tak i v městském šamanismu může být posedlost duchy často brána jako duševní porucha, začátek přerodu v šamana. Není to sice v tom tradičním slova smyslu, protože zvyky tradičních národů jsou dosti odlišné a člověk nejde do lesů, aby byl iniciován duchy. Je přesto zkoušen nemocí, která je tak závažná, že když ji nakonec zdolá, může tuto zkušenost plně použít na podobné případy u jiných lidí.

Tradiční šamani putují do jiných světů za získáním vědomostí o léčené nemoci. Kontaktují šamanské duchy, nejedná se však o fyzickou cestu. Šaman za své prospěšné činy vděčí výlučně jejich moci a tajemnému vědění. Ti, kdo sestoupili do podsvětí anebo vzlétli

¹Štampach, Ivan O., Šamanismus a neošamanismus, časop. Dingir, [http://www.dingir.cz/samanismus_a_neoasamanismus.shtml], duben 2012

² Eliade Mircea, Šamanismus a nejstarší techniky extáze, str.24-25

k nebesům, nejsou živí šamani, nýbrž duchové jejich svatých předků. Šaman z masa a kostí putuje nebeským světem

i podsvětím, navazuje rozhovory, zpívá posvátné hymny, avšak dělá to pouze s cílem upozornit na činy, které v tu chvíli vykonávají duchové.³

„Moderní šamanismus od dob M. Eliadeho, C. G. Junga a Josepha Cambella nebyl už jen vztahován k spirituální cestě omezené jenom „tradičními šamanskými kulturami“. Místo toho se začal brát jako přístupný všem – dokonce i těm, kteří jsou ve městech odcizeni od přírody, aby namísto pozitivistického a mechanistického přístupu k realitě a přírodě byl nahrazen celostním a vitalistickým přístupem.“⁴

³ Xenofontov, Gavril, Sibiřští šamani a jejich ústní tradice, str. 24

⁴ Struckrad, Kocku von, Reenchanted Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, str. 774, přeložil K. Rain

1.1 Vymezení pojmu městský šamanismus a alšamanismus

Městský šamanismus nebo neošamanismus si vypůjčuje některé techniky z původního šamanismu. Šamanismus fascinuje Severní Ameriku a Evropu zhruba od druhé poloviny 20. století. Volba městského šamanismu je, na rozdíl od původního šamanismu, svobodná. Adept nepotřebuje souhlas ostatních, protože žije v moderním společenství. Medituje, hraje na buben, pracuje s energiemi, věští a zdokonaluje postupy léčení. Je přitom sám v procesu léčení sama sebe a vyrovnávání se se slabými stránkami osobnosti. Zajímá se o přírodu, ekologii, může být i vegetariánem. „Hamayon uvádí 3 fáze historického chápání šamanova chování. Jsou to devilizace (zďábelštění), medializace a idealizace.“⁵ Techniky práce s energií se rozvíjejí do systémů a práce s nimi se zdokonaluje prakticky celý život. Šaman si stahuje z informační vrstvy planety – noosféry – potřebné informace pro řešení problém nebo pro rozšíření vědomostí.

Využívá přitom změněného stavu vědomí a přesun do jiné reality, kde se stejně jako v původním šamanismu setkává s průvodci a duchy, aby dotyčný získal vědomosti nebo přinesl řešení problému a dobro do tohoto světa.

„Tento přístup je velmi podobný tomu, co se volně charakterizuje jako hnutí New Age, jež je elektické a hodně si toho vypůjčuje z psychoanalýzy a psychoterapie.“⁶ Učení obsahuje tolik pohledů a technik, kolik je oblastí, kde původní šamanismus vznikal. Jen v této práci jsou čtyři různé pohledy na šamanismus. Zaprvé pohled severoamerický, za druhé havajský a pohled z hlediska hlubinné psychologie S. Grofa a poslední je pohled český, kterému byla věnována celá kapitola technik a teorií, a který představuje jen zlomek toho, co všechno alšamanismus zahrnuje.

„Existuje však i dlouhá tradice vědeckého bádání, jež se zasazuje o omezené užívání výrazu šamanismus, neboť se domnívá, že to, co znamená téměř všechno, neznamená vlastně nic.“⁷ Autor se s pochybnostmi u českých šamanů nad výrazem šaman nesetkal a byl mu Rossem Lübingenem doporučen výraz alšamanismus jako řešení pochybností Harnera.

⁵ Struckrad, Kocku von, *Reenchanting Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought*, str. 773, přeložil K. Rain

⁶ Bowie Fiona, *Antropologie náboženství*, str. 200 citace převzata od Piers Vitebsky

⁷ Bowie Fiona, *Antropologie náboženství*, Harner, 1990, str. 189

„Městský šamanismus nebo také moderní západní šamanismus, mají společné prvky s novopohanskými uskupeními, obsahují prvky americké domorodé tradice, keltského náboženství a například Skandinávské centrum šamanských studií vychází ze severské pohanské tradice.“⁸

Moderní šamanismus je novým pochopením vztahu člověka k přírodě. „Využívá lidskou schopnost dosáhnout spirituálních úrovní reality a žít s respektem k *posvátné stránce života*.“⁹ „To jsou snahy dnešních šamanů, které už podle Pierse Vitebského nejsou vodotěsně odděleny od tradiční šamanské společnosti. Šamanský návrat se děje skrze dálné kmeny, které už nejsou dálné a nejsou již více kmeny.“¹⁰

Šamani z městského prostředí využívají channeling, i když sami tuto techniku nemusí takto nazývat. Původní šaman na cestu do jiné reality měnil svoje vědomí. Naproti tomu Šaman z hnutí New Age praktikuje napojení se na univerzum, které by se dalo popsat jako „napojení do knihoven se správcem“.¹¹ Správce třídí informace podle emočního naladění příjemce a ve formě hlasu nebo obrazů promítá do příjemcova vědomí. Šaman se může skrze změněný stav vědomí dostat do situace, že v časově omezeném transu přesně určí diagnostiku nemoci a to je pak potvrzeno pacientem po návštěvě doktora. Šaman při tom může využít prekognice, tedy nazírání do budoucna.

Některé skupiny nebo jedinci využívají k změněným stavům vědomí drogy. Původní šamani využívali přírodní drogy z odvarů nebo kouřením. Novodobí šamani reprezentovaní technošamany a cyberšamany nebo městskými šamany se k využívání drog také uchylují. Je třeba rozlišit, zda je využijí k „letu k nebesům“ nebo je zneužívají pravidelně. Další rozdíl spočívá v tom, že používají umělé drogy jako je LSD a jiné. Protože v těchto stavech rozšířeného vědomí a halucinací nekontrolují trip, dá se mluvit spíše o katalyzátoru a jiném účelu než věšteckém, léčivém nebo snaze o navázání kontaktu s duchy. Trip s LSD je odborníky popisován jako uměle vyvolaná psychotická ataka trvající v řádu hodin. Nemůžeme tudíž mluvit o kontrolovaném využití pro prospěch ostatních. Je to spíše zkušenostní zážitek jedince, avšak může být velice nebezpečný. Dokonce byly popsány případy některých odborníků, kteří se po požití drogy, konkrétně LSD, potýkali doživotně s následky.

Ross Lübingen uvádí, že při požití LSD se ke slovu dostane „správce“ a ten nezávisle určuje, jak naloží se skrytými dispozicemi a neřešenými situacemi ze

⁸ Struckrad, Kocku von, Reenchanting Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, přeložil K. Rain

⁹ Struckrad, Kocku von, Reenchanting Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, str. 774, přeložil K. Rain

¹⁰ Struckrad, Kocku von, Reenchanting Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, str. 775, přeložil K. Rain

¹¹ Rozhovor s Rossem Lübingem, Leden 2012

života nebo obsahy vědomí a karmy. Když na to jedinec není připraven, tak se jednoduše může stát, že neunes náhlé procitnutí a uvědomění si skutečností, které za normálního stavu nepřijdou ke slovu. Může se stát psychotikem nebo excitovat. Na druhou stranu např. S. Grof měl jako doktor přístup k LSD a testoval jej na sobě. I další jiní vědci a doktoři jej používali v té době jako transformační drogu, která pod dohledem odborníka měla výborné výsledky na psychiku a léčbu.

Další převzatou technikou, jež je uměle přijata některými skupinami, je holotropní dýchání. Jedná se o asistovanou techniku regrese do zážitků z prenatalního období, porodu nebo i minulých životů. Je to technika od základu měnící vnímání základních zkušeností, mění život jedince většinou nevratně. Na tuto techniku jsou pozitivní i negativní ohlasy. Provozovat by ji měl jen zkušený terapeut s atestací. Byla vyvinuta českým odborníkem, psychiatrem Stanislavem Grofem. Šaman se může akreditovat pro vykonávání holotropního dýchání, bez výcviku by však tuto techniku používat neměl (alespoň ne pro veřejnost).

Další technikou je konstelace nebo rodinná konstelace. Je to přenos vztahů, chování a náhledu na body spojení skrze napojení se na skupinu účastníků kurzu, jež reprezentují rodinu nebo jiné blízké ve vztahu k pozorovateli. Může se také jednat o vlastnosti, pocity, zdroje a potřeby, jež rozehrají určité divadlo, na kterém se pozorovatel a zadavatel zakázky učí pochopit vlastní situace.

Uvedené způsoby jsou přejaté a mají místo v šamanismu jako doplňkové techniky pro osobní rozvoj, a to i se svými výhodami a riziky.

Mozaiku pohledů na pojem městský šaman nakonec dotváří pohled člověka dívajícího se za běžnou realitu, existujícího v každé epoše a kultuře, v počítačových firmách, reklamních agenturách, sportovních klubech, filmové produkci, kancelářských budovách a internetu a všude jinde.¹²

Jinou věcí je, zda pojem „městský“ šamanismus obtojí i v budoucnu. Používá se názvosloví neošamanismus, kde „neo“ ve významu nově se vyskytující znovuzrozený má jasně dát najevo spojení s původním šamanismem. Možná je pro městský šamanismus i neošamanismus příznačné, že se jeho stoupenci hlásí k víře a nemusí se nutně organizovat do náboženských systémů. Novým pojmem a lepší alternativou názvu pro neošamanismus nebo městský šamanismus je „alšamanismus, kde souhláska „al“ odkazuje na určitý člen původem z arabštiny, má synkopický význam pro vyznění slova. Souhláska

¹² Mayer, Gerhard, Shamanism in Modern Societies Gerd-Lothar Reschke, *Schamane in Deutschland. I, Wirk-Gilde* (Leipzig: Engelsdorfer Verlag, 2004), 11, (Translation by G.M), přeložil K.Rain

„al“ obsahuje význam víry ve vyšší moc. V semitských jazycích, tedy v arabštině odkazuje také na význam esence něčeho a v hebrejštině, v podobě „El“, na pojmenování trojjediného Boha. Trojjedinost pro šamana odpovídá průniku reality s nepoznatelným v jeho světě. „Al“ také odkazuje na božstvo měsíce, v angličtině se čte [el] a má přímou souvislost s použitím předložky „al“ jako ve slově alchymie. V tomto významu označuje prapůvodní základ a původ. Trojjedinost Boha je podobně v šamanismu vykládána jako schopnost konat skrze tři složky. Duch se projevuje skrze člověka se záměrem Boha, aby došlo k průniku v naší realitě.

Alšamanismus se na rozdíl od neohraničeného synkretického šamanismu ve městě liší vírou v jednotící Prvek a Hybatele nad všemi silami univerza. Jedná se o synonymum pro městský šamanismus a lépe vystihuje jeho význam. Paradoxně není náboženstvím, a proto je nevymežitelné jednotným organizováním k obrazu skupin lidí a jednotlivými lidmi. Učení probíhá v rozšířeném stavu šamana, některé skutečnosti jsou těžko sdělitelné nebo nesdělitelné a zážitky formují nauku „každému na tělo.“ V literatuře se tento výraz nevyskytuje, neboť se jedná o nový pojem používaný ústní formou. Byl využit pro tuto práci a používá se ve spojení se souborem technik a teorií. Poprvé jej použil šaman Ross Lübingen pro účely své šamanské praxe. Odkazy na rozhovory s Lübingenem vycházejí z pohledu na šamanismus nazývaný později, pro odlišení od ostatních směrů šamanismu, jako alšamanismus.

1.2 Religionistika a alšamanismus

Obyvatelé západního světa žijící alternativní religiozitou se od šedesátých let 20. století distancují od zavedených většinových náboženských směrů, především od velkých křesťanských církví. Objevují pro sebe směry doprovázející křesťanství na jeho historické cestě, především hermetickou tradici v celé její šíři.¹³

Šamanismus patří pod novodobou obrodu původního šamanismu hnutí New Age. New Age je sympatické lidem v západní společnosti pro specifický pohled na hmotu jako na vlnění, psychologický postoj C.G. Junga, že všichni lidé mají společné kolektivní vědomí, náboženské postoje východoasijských učení, hlavně buddhismu, zenu, I-ťing, Osho aj. Lidé se zájmem o myšlenky New Age přirozeně pokládají období po roce 2012 za novou fázi astrologického věku Vodnáře. Uznávají nenásilí, dobro a kreativního rozvíjení lidských schopností. „Tato hnutí jsou nejmocnějším vyjádřením názoru, že šamanismus je v protikladu k institucionalizovanému náboženství a politickým systémům a svědčí o demokratizaci šamanismu, v němž může každý člověk obdržet schopnost stát se svým vlastním šamanem.“¹⁴

Tradiční kultury tvoří téměř celé dějiny šamanismu a poskytují základ pro naše znalosti o nich, obsahují však i nedílné prvky jako je vegetariánství, feminismus či touha oddělit uzdravení od čar a kouzel, jež jsou neslučitelné s jinými hodnotami New Age. Hrozí tu, že noví vyznavači šamanismu si utvoří vlastní ideální představu šamanismu a pak budou posuzovat tradiční společnosti tak, že této představě nevyhovují.¹⁵

Také se však mohou stát opravdovými mistry umění a propojit se s vědomím Nagualu.

¹³ Štampach, Ivan O., Šamanismus a neošamanismus, časop. Dingir, [http://www.dingir.cz/samanismus_a_neoasamanismus.shtml], duben 2012

¹⁴ Bowie Fiona, Antropologie náboženství, citace Vitebsky, 1995, str. 150- 151

¹⁵ Bowie Fiona, Antropologie náboženství, citace Vitebsky, 1995, str. 151

3. Historie městského šamanismu

Antropologové se dostali do kontaktu s původními šamany, avšak šamani samotní se dlouhou dobu do kontaktu s civilizací nedostali. V Rusku byli šamani ze Sibíře násilně potlačováni a byli míšeni s ostatním obyvatelstvem.

Soudobá tajná služba šamany z etnik ruského obyvatelstva pod záminkou výzkumu systematicky popravovala. Agenti si zjistili totožnost šamana a odvěkli ho na okraj vesnice, zastřelili a pohřbili, čímž skoro vyvraždili generaci šamanů. Mohlo se stát, že nepřišli na adepty, které šaman učil, a ti tak této genocidě unikli. Až současná vláda v Rusku je k šamanům tolerantnější.¹⁶

A nejen v Rusku, ale hlavně na západě, v Americe a Evropě zažívá městský šamanismus obrodu.

První, kdo přinesl do měst šamanské role, byli lidé ze severní Eurasie. Pro mnohé byl tou dobou šamanem někdo s iracionálním chováním. „V roce 1786 napsala Kateřina Veliká, s ohledem na svoji osvícenskou pověst, komedii s názvem „Sibiřský Šaman“, ve které se snaží zesměšnit šamanismus a vést své poddané k novému věku osvětlení.“¹⁷

Ve 20. století se šamanismus dostal pod drobnohled, a to ze strany rumunského profesora religionistiky M. Eliadeho v díle Šamanismus a nejstarší techniky extáze. Jedná se o dílo průlomové a dnes již klasické, v roce 1964 vyšlo v angličtině. Eliade vymezil soudobé šamanství na různých kontinentech, v různých národech a přes ústní zkušenost popsal základní mýty a systém šamanských praktik. Čtyři roky po vydání Eliadeho knihy vyšla kniha duchovního otce novodobého šamanismu Carlose Castanedy „Učení Dona Juana: cesta poznání Indiánů kmene Yaqui“. O Castanedovi se toho moc neví, zachoval totiž šamanské pravidlo neděláním sebe sama, jež bude později vysvětleno, což mu umožnilo zaměřit se na příběh a zkušenosti z mapování změněných stavů vědomí a přitom nevydat své soukromí médiím a fanouškům. Sepsal celkem dvanáct knih a ty jsou zdrojem učení, jež se řadí k severoamerickému šamanismu, který byl přejat do ní kultury na základě jeho svědectví. V knize je popsáno užívání peyotlu, kaktusu, jež roste v Severní Americe a má psychedelické účinky. V čase, kdy je omámen drogou z peyotlu, cestuje hlavní hrdina do jiné reality a charakteristicky rozmlouvá se zvířaty. Mnoho moderních šamanských praktik bylo také shrnuto v knize Vědění Toltéků od Norberta Classena. Mají svůj původ v učení, jež popisuje právě

¹⁶ Rozhovor s I. O. Štampachem, Duben 2012

¹⁷ Struckrad, Kocku von, Reenchanted Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, str. 773, přeložil K. Rain

Castaneda. U nás se v Klubu Lávků úspěšně hrála hra Čtyři dohody a propagátor myšlenek z knihy Čtyři dohody, herec J. Dušek, populárně naučnou formou seznamoval obecnost s některými pohledy šamanů na svět. Do České republiky byli také pozváni šaman Xolotl nebo šaman Don Miguel Ruiz, se kterými Dušek dělal rozhovory pro publikum.

„Roku 1979 antropolog Michael J. Harner založil neziskovou nadaci Centrum pro šamanská studia, kterou v roce 1987 přejmenoval na Nadaci pro šamanská studia, Foundation for Shamanic Studies (FSS), a tím oficiálně začala vznikat síť poboček vyučujících městský šamanismus ve světě. Nadace má za cíl uchování šamanské kultury a moudrosti ve světě, studování tradičních šamanů a jejich tradice a učení šamanských vědomostí jako přínos pro Zemi.“¹⁸ Další organizací, jež vychází z cílů a uspořádání FSS, je v Evropě Skandinávské centrum pro šamanská studia, řízené Jonathanem Horwitzem.

V Čechách fungují organizace městského šamanismu na základě odkazu FSS, mnoho ale s oficiálním Harnenorovým core šamanismem společného nemají. Dalšími uskupeními na našem území jsou neformálně-individuální skupiny šamanismu.

Přestože datovaná literatura západnímu šamanismu vymezuje pár set let, v Amazonii se tradice šamanismu bez písemných záznamů kontinuálně předává tisíce let. Současní amazonští šamani jsou se západní civilizací v kontaktu, ať už s badateli nebo zájemci z různých vrstev evropské a americké populace, čímž se k nim dostávají nové technologie. Úsměvným příkladem je amazonský šaman, který přes satelitní telefon a internet domlouvá sezení. Tím pádem jsou tito šamani počítáni do městského šamanismu. I když jejich nauka skoro věrně kopíruje zažitá postupy, obsahuje i nové prvky převzaté ze světa. Šamani z amazonských pralesů jsou nazýváni Icaros nebo Vegetalistas.

„Šamanismus původních obyvatel z kmenového uspořádání se datuje do doby kamenné v jižní Africe a v Evropě se našly kresby v jeskyni Lascaux, které zobrazují změněný stav vědomí, trans a léčivý proces.“¹⁹ Otázkou je, zda městský šamanismus existoval i v dávných dobách (u jednotlivců, kteří měli kontakt se šamany) a jen nebyl objeven civilizací. A faktem je chybějící medializace a globální síť v minulosti, což je novinkou až v druhé polovině 20. století a začátku 21. století.

¹⁸ Struckrad, Kocku von, Reenchanted Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, str. 776, přeložil K. Rain

¹⁹ Eagar, Manie, The shaman reborn in cyberspace, or evolving magico-spiritual techniques of consciousness-making str. 31, přeložil K. Rain

4. Teoretické postupy a praktické techniky alšamanismu

Teorie šamanské nauky závisí na geografickém a kulturním vymezení. Málo prozkoumané techniky tibetských šamanů jsou utajovány. Zajímavé a na stupni obtížnosti nejjednodušší jsou techniky podle Classena, uvedené v této práci. Není mnoho zdrojů technik šamanismu, protože jsou předávány za peníze nebo ústně a výcvikem adeptům. Zdrojem technik kromě N. Classena pro tuto práci jsou praktické techniky podle R. Lübingena. „Byly popisovány případy, kdy tibetský mnich levitoval nebo velmi dlouhou dobu (v rádech měsíců) nejedl a zároveň pomocí trub a hrdelního zpěvu přemísťují skupiny tibetských mnichů balvany o váze několika tun na kolmých skalách himálajské náhorní plošiny. Využívají přitom principu negativního vlnění ke gravitaci.“²⁰ Existuje přímý nafilmovaný záznam – jedná se o levitaci, kdy se vznášejí konkrétně mniši, kteří jsou v Tibetu také představiteli nauk šamanismu.²¹ Do šamanského světa je třeba zahrnout i další schopnosti, nejdříve je nutno uvést teoretické základy šamanova světa. Podle Arrienové se archetypy člověka dělí na bojovníka, léčitele, vizionáře a učitele²². Každý šaman obsahuje dominantní archetyp, který bývá doplněn dalšími, jedním až dvěma. Co to znamená „mít archetyp“? Je to jakási matrice vzorů chování, postojů, vnímání a způsobu řešení situací. Tento způsob dělení je příznačný pro severoamerické šamany.

Například bojovníkovým zdrojem konání je síla, roční dobou zima, léčivým prostředkem tanec a podstatnými prvky zvládnutí jeho role jsou nakládání s mocí, schopnost vymezit hranice a meze, poctivá komunikace a respekt s úctou. Pro srovnání vizionářovým zdrojem konání je vize, roční dobou léto, léčivým prostředkem zpěv a podstatnými prvky zvládnutí jeho role jsou umění říkat pravdu, tvůrčí smysl a životní sen, meditace a udržení integrity. Na tomto příkladu je vidět, že učení posiluje dobré stránky osobnosti, a to v souladu s dovednostmi, které ač se na první pohled zdají jednoduché, jsou provázány vysokými nároky na sebeovládání a míru poznání.

Archetypy jsou prvním rozměrem. Druhým je pak něco, co Stanislav Grof nazývá transpersonální a perinatální složky psyché a jedná se o vědecké termíny pro skutečnost, se kterou šamani pracují. Třetím rozměrem je Tonal a Nagual jako termíny nauky používané Classenem podle kmene severoamerických šamanů (skutečnost si neodpovídá, nejde o nauky reálných

²⁰ Rozhovor R. Lübingen a El Cameo, Únor 2012

²¹ Levitující mnich video na serveru youtube.com

[<http://www.youtube.com/watch?v=SnLj8DMqaC8>], květen 2012

²² Arrien Angeles, Archetypy šamanské tradice

šamanů a podle nejmenovaného českého etnologa, jde o uměle vytvořenou teorii C. Castanedy). Pojem Nagual a Tonal odpovídající systému Já, Ego, Id je zkoumáno také S. Freudem, C. G. Jungem, ale i E. Husserlem. Když se zvedají vlny znevažování a napadání (Sisyfos), neuvědomují si tito skeptici, že poznání nezáleží na jejich uznání nebo popření skutečnosti reality. Grof je lékař, vědec, průkopník a vizionář. Na západě tento český lékař dokázal svojí vědeckou činností vytvořit nové směry v oblasti psychologie, psychiatrie a jeho bádání bylo plodné již při pokusech v tehdejší Československu, kdy měl přístup k pokusům s LSD. Aby měl prostor pro své bádání, stalo se tak pod zastřešením režimu. Jeho géniem je schopnost pracovat se šamanskými prvky, kterými doplňuje svoje terapie.

Jde o to, že podle Freuda máme vědomé já a nevědomou složku psychiky – Id, dále ještě Superego, ale s touto složkou šamani nepracují, protože se jí cíleně zbavili. Id nebo jinak řečeno Nagual je složka nepoznatelná našemu bdělému vědomí a plní roli v našich jednáních, jako ta síla, jež se projevuje u zdravých lidí, nepracujících s rozšířeným stavem vědomí jako síly jednání. Silami nevědomého jsou například pudy, sexuální touha, závislost na adrenalinu a touha po chemických látkách, dále také v pozdějším věku touhy po poznání, ale i uznání a prestiže. Co se ale stane s člověkem, jemuž Id neboli Nagual prolomí bariéru nevědomého? Tato složka by se obrazně dala popsat jako ledovec, jehož část pod vodou, tedy ta větší, představuje naše nevědomí a ta druhá část, nacházející se nad hladinou, je to, co vnímáme jako myšlenky a uvědomělé myšlenkové pochody. Když se ta část, která je skryta, prolomí nebo jinak ukáže nad vodou – naším vědomím, stane se to, co je popisováno jako schizofrenie nebo psychóza. U šamanů tradiční kultury se toto opravdu dělo a adept na šamana ponechán napospas šílenství se buď z tohoto stavu dostal a stal se šamanem nebo v opačném případě pak nebyl schopen fungovat v reálném světě. Jak navrátit zdravý rozum postiženému jedinci věděl zkušený šaman a zakročil. Pokud se v okolí nevyskytoval, dotýčný byl učen duchy, jak se vrátit nazpět do zdravého vědomí. Je nutné podotknout, že ať už byl budoucí šaman postižen a vyléčen jedním z obou způsobů, nebyl stejně jako u schizofreniků a psychotiků tento stav navrácen do původního stavu. Jak nemocný, tak šaman je po vyléčení jedincem se silným prožitkem, jehož prožívání nových situací je poznamenáno tímto prožitkem. Moderní léky způsobí, že pomyslný tunel z nevědomí do vědomí, kam bez filtru pronikají ty nejvíce znepokojivé myšlenky, pohnutky a strachy spolu se silnými obrazy a scénami z jiné reality, je zadržán filtrem. Jednoduše dopamin, který je zodpovědný za přenos signálů mezi nervovými buňkami v mozku, je chemicky snížen na únosnou úroveň. Protože psychotik má dopaminu nadbytek, tak má i nadbytek přenosů a ruchů v mozku, tedy všeho výše uvedeného. Šaman to oproti léčbě léky musí zvládnout bez chemie, ale princip jeho onemocnění je stejný až na to, že on díky poznání tento filtr

mezi Naguaem či Idem a vědomím dosazuje technikami, které ho učí šaman nebo duchové-průvodci nebo se kombinuje výcvik šamana s duchy-průvodci.

Podle Classena se vědomá část psychiky označuje Tonal.²³ Tonal jsou tedy šamani podle této teorie schopni ovlivňovat přímo jednáním jako ostatní lidé, silou vůle. Naproti tomu Nagual ovlivňuje spíše je a oni ho mohou analyzovat, komunikovat s ním, částečně i ovlivňovat jeho uspořádanost, ale nikdy ne z větší části a vůbec ne zcela.

Transpersonální krize popsaná Stanislavem Grofem je stav, při kterém dochází k příznakům jako při psychotickém onemocnění. Pokud k ní dojde, dotčný se propojí se světem nevědomí a jiné reality. Jeho ego je doslova bombardováno podněty, ke kterým neumí najít příslušné vysvětlení a nechápe tak souvislosti. Dostavuje se únava, sklony k depresi a to může propuknout ve stavy, jež bývají odborníky popisovány jako psychotické. Důležitá je spojitost s prenatální složkou. Neboť jak Grof píše, v prenatálním věku svět v lůně prožíváme v určitém vědomí, jen je tato zkušenost zapomenuta. A právě při transpersonální krizi se začínou dostávat zážitky a přesné okolnosti v době před narozením na povrch. Kouření, stres, onemocnění močových cest nebo jiný zánět jsou faktory ohrožující plod a jsou vnímány u každého jinak. Všechny útoky organismu nebo nemocí či chemických látek se projevují jako démoni nebo havěť plně vizualizovaná nenarozenému člověku. Je tu zřejmé spojení mezi dětským raným vývojem a dospělostí. „Při transpersonální krizi pomohou pochopené významy příčin našich strachů, slabostí a někdy i psychosomatických obtíží.“²⁴

Regrese do prenatálního věku je provozována za odborného dohledu při holotropním dýchání. Grof vyvinul techniku a licencuje její školitele a vykonavatele. Jde o druh terapie s psychologickým základem. Oproti tomu šaman se dobrovolně vrací do reality spodního nebo horního světa, aby ve středním světě našel radu – způsob – jakým pomoci člověku, kterého tato krize nebo fyzická nemoc postihla. Nasazuje vlastně svoji osobu a jde za nemocným do světa duchů a průvodců. Takovým průvodcem může být zvíře, ale nemusí tomu tak být. Grof velmi dobře pochopil spojitost holotropního vědomí a šamanského změněného vědomí. Sám popisuje účast na seancích s Michaelem Harnerem.²⁵

Jeden z nosných prvků teorie této kapitoly, tedy ten, jak náš vývoj v těle matky ovlivňuje porod a okamžik po porodu, popsal Grof jako Bazální Perinatální Matrice – BPM. V poslední fázi období těhotenství BPM I je plod obklopen tekutinou a zažívá pocit blaženosti, je biologicky i emočně spjat

²³ Classen, Norbert, Vědění Toltéků, Carlos Castaneda a filosofie dona Juana str. 23

²⁴ Grof, Stanislav, Holotropní vědomí

²⁵ Zakladatel FSS a praktikující šaman

s matkou – přijde-li onemocnění matky chřipkou nebo zánětem močového měchýře, vnímá plod útoky nemoci na zdraví plodu jako různé demony nebo havěť.

„Kolikrát pouze stačí, když matka sní těžký pokrm, napije se alkoholu nebo si zapálí cigaretu. Dítě zažívá pocity úzkosti, zlosti. V dospělosti pak problémy nastalé v této fázi přichází ke slovu v podobě paranoidního vnímání světa. Zatímco prožitky dobrého lůna vzbuzují hluboký pocit zdraví a fyziologické pohody, znovuprožívání nitroděložních traumat zahrnuje mnoho nepříjemných fyzických projevů.“²⁶

Příznaky mohou připomínat silnou chřipku nebo nachlazení, takže se dostaví bolesti a napětí svalstva, mrazení, slabý třes a pocit celkové slabosti. Stejně časté jsou příznaky, které se spojují s kocovinou – tedy bolení hlavy, nevolnost, kručení ve střevech a plynatost. Také se může projevit nepříjemná chuť v ústech, popisována lidmi jako rozkládající se krev, jod, kovová příchutě nebo prostě „jed“. Při vyhodnocení poznatků z terapie pacienta pak Grof zjistil, že matka v době těhotenství měla špatnou životosprávu, pracovala v toxickém prostředí nebo byla závislá na alkoholu nebo jiných drogách. Stejně tak prožitky v dospělosti se vážou na zážitky v lůně, pocity při potápění mezi korály a rybami vyvolává extáze v oceánském lůně – je to určitá paralela mezi mořem a plodovou vodou a pocity spojení matky a dítěte. V paměti jsou zasunuté zážitky spojené s harmonií a pocity blaženosti v břiše před narozením, jen k nim v dospělosti není přístup a nepřímo k tomu odkazuje lidské vytržení a blažené pocity před východem a západem slunce, před majestátem oceánu, zasněženými hřebeny hor nebo severní záře a tyto zážitky se pojí s touto prenatalní matricí. Na druhou stranu pohled na smetiště, odpadky a zamořenou přírodu se váže k nitroděložním poruchám.

Druhou fází je BPM II, počátky biologického porodu, které se pojí se zážitky spirály nebo víru a v dospělosti mohou vést k pocitu metafyzické osamělosti nebo sleposti k pozitivním věcem v životě. Při porodu se lůno začne stahovat, než začne na dítě působit mechanicky, začíná chemický útok. Podmínky jsou dokonce život ohrožující. Plod nevnímá čas, okamžiky se mohou zdát jako věčnost. Agonie porodu je spojena s agoníí smrti. V dospělosti se jedinec může při terapii, kdy se dotkne těchto pocitů, dostat do vnímání absurdity světa, ztotožnit se se všemi umírajícími ve válkách, ve vězeních, koncentračních táborech a léčebnách. Jeho základní důvěra je otřesena a nastává strhnutí milosrdného sebeklamu, který žene lidi k produktivitě. Při traumatických zážitcích se tedy jedinec musí vyrovnat nejen s konkrétní událostí, ale i s druhou složkou, která působí zevnitř psyché, se zkušenostmi z příchodu na

²⁶ Grof, Stanislav, Holotropní vědomí

svět. V dospělosti se díky nezvládnutému přijetí těchto zážitků může projevit deprese nebo psychóza.

BPM III, vlastní porod – ve fázi prožitku se objevují sadomasochistické aspekty, agresivita, intenzivní sexuální pud, často však v deviantní podobě. Spojovací články hnutí se v dospělosti pojí s černou mší, ďábelskými orgiemi, sabatem. Analogické jsou náboženské systémy, v nichž má velký význam oběť (indická bohyně smrti Kálí, krvavé středoamerické indiánské kultury apod.). Na rozdíl od utrpení v BPM 2 se zde střídá agónie a extáze, místy dokonce splývají. „Prožitky BPM III posílené traumatickými zážitky v kojeneckém a dětském věku mohou vést ke vzniku sexuálních dysfunkcí, ke sklonu k neobvyklým sexuálním praktikám jako sadomasochismu nebo spojování moče a výkalů se sexualitou a dokonce i ke kriminální sexualitě.“²⁷

Mezi nimi jsou určité formy deprese a stavy, které zahrnují agresivitu a násilné sebezničující chování. Také sexuální poruchy a úchytky, obsesivně-kompulsivní poruchy, fobie a hysterické projevy mají zřejmě důležité kořeny v této matici. Které z mnoha možných forem emocionálních poruch se skutečně projeví, je zjevně spoluurčeno povahou pozdějších životních prožitků, jež mohou selektivně posílit agresivní, sebezničující, sexuální nebo skatologické aspekty BPM III.

BPM IV – stav po zrození, zážitek smrti a vzkříšení. Subjekt se cítí očištěn, zbaven viny a břemene, úzkosti a deprese. Odpovídajícím náboženstvím je například křesťanství. Občas může proběhnout celá série různých životních úspěchů ve formě zhuštěného souhrnu a přehledu. „Zdá se, že nekomplikovaný porod je modelem k úspěšnému vyrovnávání se s pozdějšími obtížnými situacemi v životě. Různé komplikace, jako je příliš dlouhý a oslabující porod, použití porodních kleští nebo velká dávka anestetik, mají zjevně vztah ke konkrétním problémům při řešení pozdějších situací všech druhů. Totéž platí i o uměle uspišeném porodu, předčasném porodu a o porodu císařským řezem.“²⁸

Co se týče freudovských erogenních zón, BPM IV se pojí se slastí a uspokojením následujícím po uvolnění napětí. Na orální úrovni může tedy fyzický aspekt tohoto stavu připomínat ukojení žízně a hladu nebo uvolnění, které cítíme, jakmile zvracením ukončíme intenzivní žaludeční potíže. Na anální a uretrální úrovni jde o uspokojení vyvolané vyprázdněním střev nebo močového měchýře (např. po bolestivém zadržování moči). Na genitální úrovni odpovídá tento stav rozkoši a uvolnění po dobrém sexuálním orgasmu. A u rodících žen je to orgiastické uvolnění, které mohou prožít těsně po porodu.

Synchronicita je jev zmíněný Grofem, setkáváme se s ním na kurzech šamanů. Mnoha lidem se běžně stává, že potkají známého, když pár minut před tím na něj mysleli, podívají se několikrát na hodiny a to vždy ve zvláštní čas,

²⁷ Grof, Stanislav, Holotropní vědomí

²⁸ Grof, Stanislav, Holotropní vědomí

jakým je 12:12 nebo 22:22 nebo si přejí, aby jim ráno do práce jelo MHD včas, aby to dobře stihli, a najednou se stane, že metro, autobus a tramvaj jedou na minutu přesně. Je tam vždycky to přání, ať se něco děje. Původní karteziánsko-newtonovská věda tyto náhody chápe jako deterministické zákony příčiny a následku. Šaman však náhodu nevidí v ničem, jak je to popisováno v literatuře zevnitř u N. Classena. Je popsán příběh, kdy v rozšířeném vědomí komunikoval s rostlinami rostoucími na louce a jednu sežvýkal, neboť měl nutkavý pocit to udělat a přitom se mu zjevil obraz stromu per z káněte. On sám v ten den v přírodě hledal svůj předmět síly a tím tedy měla být nejlépe pera z tohoto ptáka. Když se pak se svými kolegy vydal směrem, kterým ukazovala vize, objevil skutečně tento strom a pod ním pět per.²⁹ Classen není původní šaman z kmene, dokáže však používat techniky, jež se naučil od indiánského šamana a na tomto příkladu, je vidět, že městský šaman je člověk vycvorený v materialistickém způsobu nazírání, aby nakonec naslouchal svým šestým smyslům a přírodě.

Ateisté se k duchům staví skepticky, vnímají je s odstupem. Duchové, průvodci a entity jsou jim známy z pohádek, sci-fi a fantasy příběhů a spíše se dá říct, že když někdo popíše skutečný zážitek, který je nafilmován nebo zdokumentován, jedná se podle nich o pouhý výmysl, trik nebo vtíp.

Průvodci původních šamanů mohou být mrtví šamani, zvířata, bytosti spodního světa, jiných rozměrů reality, jiných galaxií a rostliny a kameny. Jsou nehmotní, i když tito šamani popisují příběhy, kdy zvíře změnilo svou podobu na lidskou a obráceně a stejně tak se přeměnili sami šamani. Městský šaman má k dispozici stejné typy průvodců až na to, že většinou nemívá jako průvodce zemědělského šamana, neboť tu chybí vazba z minulosti.

Jeden z českých učitelů šamanismu přikládá zásadní vliv zážitku, kdy mu – podle jeho slov – jeho totemové zvíře přispěchalo na pomoc v nepříjemné chvíli. Byl tehdy čerstvým absolventem šamanského kurzu, jehož součástí byl i sestup „do dolního světa“ a setkání s totemovým zvířetem, v jeho případě s medvědem. Zázračnou pomoc od něho získal na základě prosby pronesené v myšlenkách a šamanský obraz světa od této chvíle považuje za plně odpovídající skutečnosti.³⁰

Totemové zvíře nebo zvířecí průvodce a také další typy průvodců prožívají adeptovu přítomnost jeho smysly. Mají možnost, protože sami nemají tělo a mají určitá omezení v tomto světě, se napojit na adepta a prožívat jako on. Jejich vděkem za tuto možnost je rádcovství, v rámci možností ochrana před negativními duchy, vlastnostmi nebo projevy změněného stavu vědomí. Je to spoluúčast a není určeno, kolik má mít adept průvodců (může jich mít

²⁹ Classen, Norbert, Vědění toltéků, Carlos Castaneda a filosofie dona Juana

³⁰ Vojtíšek, Zdeněk, Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět

nespočetně) a získává je při dobrodružstvích „v letu“. „Průvodcem nejspíš nebude žádné domácí zvíře ani hmyz, ale bude to nějaký savec, pták nebo ryba. Strážní duchové jsou vždy prospěšní. Jsou neškodní, i když mohou vypadat krutě. Zvíře moci náleží vám, ono vás nikdy vlastnit nemůže. Strážný duch chce ještě jednou prožít život na hmotné úrovni, ve vašem těle. Výměnou za to prožijete moc celého rodu strážce, a to i s jeho neobvyklou skutečností.“³¹

Může se stát, že se šaman napojí na průvodce, jež ho chtějí využít a uškodit mu. Poznává je intuicí a díky tomu, že každý svět má svá pravidla a i tato jiná realita má své pravidlo. Oním pravidlem je, že když má někdo dobré úmysly a víru, bude ochráněn aspoň tak, že případný postih nebo incident jej neohrozí na životě. Šaman je však poučen, že nesmí slepě důvěřovat a musí používat ochranné techniky. Opačným případem by mohlo být čarodějnictví, které přímo uznává vměšování se do svrchovanosti vyšších sil, manipuluje s cizími entitami (i když je dotyčný adept čarodějnictví vlastně manipulován sám, jen o tom neví) a ve jménu „jejich dobra“ takzvaně pomáhá lidem tím, že škodí jiným. Je to zvrácené využívání daru a schopností – šaman se tohoto vědomě nikdy nedopustí.

Při sestupu do dolních a horních světů, při kontaktování průvodce je rozšířené používání bubnu. Rytmika úderů způsobuje rezonanci prostředí v určité frekvenci. Je vědou popsáno, že provozní funkce mozku jsou na určitých vlnách a tím pádem má aktivita mozku určité fáze. Jsou to fáze práce mozku alfa, beta, theta a delta. Delta frekvence má mozek při spánku. Beta vlny probíhají mozkem při bdělém vědomí a je to fáze při běžné činnosti během dne – lidé se v ní nacházejí po většinu času. Alfa frekvence je také při bdělém vědomí, i když se jedná o nižší frekvenci, a tak mozek pracuje účinněji a dochází k nabírání sil. Alfa fáze je tedy první frekvence, ke které při bubnování dochází, člověk vnímá a je mu lépe. Pak přichází na řadu theta vlny, kdy dotyčný už má víze, je v hluboké meditaci a přitom může být bdělý. Za to mohou frekvence vyvolané bubnováním, a proto se rytmus bubnu mění, podle toho, v jaké fázi ponoření do meditace adept je. Dost často využívají bubnů šamani na šamanských kurzech, protože pomáhají nezkušeným dostat se do stavu rozšířeného vědomí. Zkušený šaman buben nepotřebuje a umí si příslušnou frekvenci mozku vyvolat i bez něj. Alternativou pro městské šamany, kteří nechtějí okolí bubnováním rušit a přitom se chtějí dostat do theta vln, je nahrané bubnování k reprodukci na přehrávači.

Čtvrtým rozměrem alšamanismu je věštění a léčení. Jedno s druhým souvisí. Aby šaman určil zdravotní problém člověka, musí zjistit z minulosti, jaké chování k tomu vedlo, jaké orgány jsou s tímto postižením spojené a jak se bude vyvíjet léčený posléze, když mu šaman pomůže. Šamani při diagnostice rovnou používají i prekognici (vidění budoucna), aby zjistili dopady léčení a vyvarovali

³¹ Michael Drake, Šamanské bubny, str. 58-59

se radikálnímu zásahu jak do života léčeného, tak i svého. Šaman je zodpovědný za pomoc, kterou poskytl. Věří, že každá nemoc má svůj původ v postojích a nevyřešených zkouškách života jedince. „Pokud zasáhne příliš do lidských životů, je za to zodpovědný a zaplatí za to.“³² Věří, že pokud je léčený připraven na změnu života, pomůže změně na základě dobrého pocitu a způsobem naladění se na dotyčného se ptá a odpovídá mu v tzv. kruhu, aby léčený zjistil sám příčinu, měl možnost emočně prožít situace, které potlačil nebo neviděl a změnil se. Zázrakem tudíž není uzdravení, ale zázračná přeměna v lidech, která se udála v krátkém časovém okamžiku několika sezení – jinak by totiž dotyčný nejspíše tuto změnu postojů nemusel udělat do konce svého života. Život šamana je zbaven možnosti nechat věci náhodě, protože šaman ví, že by ho to stálo zdraví nebo schopnosti. A tak, když léčí druhé, je to jako kdyby léčil sám sebe. Tím se myšlenkový kruh šamanské teorie vrací k nemoci, k šamanově prvotní nemoci, kterou musel zvládnout a vyléčit. A nejedná se jenom o nemoci. Jsou to slabé stránky osobnosti, poklesky a strachy. Šaman mistr jde jako honící pes za svými slabostmi a pozoruje je, učí se z nich a poráží je (lépe řečeno rozpustí opačným pólem na škále energeticko-fyzikální). Více bude vysvětleno dále.

Prekognice, která byla zmíněna, je tedy předvídání budoucnosti. Nejedná se o zázračné vize, jak přesně se událost stane. Nelze si diktovat směrem k energetickému poli, které k prekognici šaman používá, své vlastní požadavky. Buď mu je někým (a tím není myšlen Bůh, zase je to spíše duch- správce) umožněno do jisté míry nahlédnout něco z budoucna, ať už více nebo méně anebo mu to umožněno není, a šaman s tím nic neudělá. Proto se šaman stará o to, aby si síly naklonil – bubnuje, využívá tabák a dary a někdy i modlitby. Toto ovšem není vždy nutné. Záleží na osobnosti šamana, jak daleko je ve svém poznání a jaké má zkušenosti. Zobrazí se mu děj, který může a nemusí nastat a nyní záleží na jeho zkušenosti, jak si vyloží, co viděl. Nejvíce chyb může být právě ve zpracování nahlédnutého. Své schopnosti, nejen prekognice, šaman využívá vždy pro dobro druhých. A i když je tato technika společná mystikům a lidem zabývajícím se magií, šaman prakticky ručí svým zdravím za to, že toho nezneužije. Stojí za to popsat, že v Jižní Americe existují šamani- čarodějové věnující se bílé magii curanderos a na druhé straně tzv. brujos, jež se věnují černé síle. Ani jeden případ není dobrý pro šamana v krystalickém významu, jak ho chápe hnutí New Age, tedy alšamanismu. Adepti nemají za úkol rozhodnout se, zda budou na světlé straně nebo na té temné. Učí se nikomu neubližovat, neplést se do života druhých, nenabízet své služby, když o to nikdo neřekl a neprodávat svoje schopnosti za každou cenu. Curanderos lidé využívají k léčení sebe samých a hlavně k pomoci od kletby, kterou na ně seslali jiní lidé za pomoci Brujos. Brujos mají za cíl škodit jiným pro pomoc těm, kteří

³² Rozhovor s Rossem Lübingem, Duben 2012

si je najali. Tyto skutečnosti jsou zde uvedeny proto, aby bylo jasné, že šaman není čaroděj a nezneužívá svoje schopnosti. Pokud se díváme na šamanismus západní civilizace, tedy Ameriky a Evropy, reprezentované Harnerem, nic o získávání moci a ubližování druhým se v jeho seminářích neučí. Otázkou je, jak s tím vším nakládají adeпти, kteří získali jisté schopnosti a zatím nedosáhli morální výše ve vztahu ke svému vědění.

„Energeticko-fyzikální pole a rozpouštění problémů, chyb a negativních energií jsou na teoretické rovině skládané do protikladů. Princip je založen na principu Jing a Jang.“³³ V učení šamanů je každý projev a síla protikladem svému opaku. Proto když šaman léčí, hledá opak konkrétní nemoci. Je to mnohem více provázáno se životem šamana, než se na první pohled zdá. Uvažujeme-li v teoretické rovině, že naše myšlenky mají energii, tak to, co si kdokoliv myslí, se energeticky otiskuje do vesmíru, a tudíž se to v něm rodí a přebývá to v prostoru. Když šaman synonymně nazýván vidoucí uvažuje, disponuje zároveň energetickou silou větší než běžný člověk. Lidem je přirozené myslet v negacích, například dáváním *ne* za negativní vyjádření jako nežálím, neonemocním, neprohraju a nezaspím. Vědomí neumí vnímat zápor, a proto se zabývá významy, jako žálím, onemocním, prohraju a zaspím. Je zřejmé a logické, že ti, co si pomyslí negativní postoj, vlastně to vysloví a pouhým slovem dají výsledku energii, to ve většině případů opravdu nezvládnou. Alšamanství jde v učení dál a není to pouhé pozitivní myšlení New Age, jak je z toho příkladu patrné. Jak bylo napsáno v úvodu tohoto odstavce, energie se neztrácí a co se jednou na mentálním poli vytvoří, tedy na energeticko-fyzikální úrovni, působí nepřetržitě – pokud tomu není vytvořen protipól, síla, jež tento pozitivní nebo negativní pól vynuluje, zneutralizuje. „Když se vytvoří zánět, vytvoří mentálně protipól zdravé tkáně, když je orgán zničený, energeticky napumpuje obraz funkčního orgánu.“³⁴ Pokud sám šaman pocítí averzi, sám pro sebe ji doplní láskou. Tento princip je přítomen v šamanově uvažování vždycky, za každé situace, ať už bdí, usíná, medituje nebo je v transu. Jeho mysl je mistrem nebo průvodcem cvičena se ostražitě tímto principem řídit, z počátku s velkou námahou. Pokud tuto techniku šaman nezvládne, není šamanem v pravém slova smyslu, ale jen posluchačem, jež nedokáže zvládnout sílu energií, s kterými pracuje.

Energie a symboly představují další, sedmý rozměr teorie alšamanismu. Classen používá pojem světelné vejce. U Kinga se setkáváme se symboly. Světelné vejce je energetické vědomí, jako pojem používaný Toltéky. C. G. Jung používá podobný model a nazývá jej model duše a vědomí, zobrazený jako koule. Classen mimo jiné poznamenává, že Toltékové (jeho tvrzení, nejedná se o reálnou skupinu lidí) znali tento model 3000 let před jeho objevením Jungem. Světelné vejce má tvar vejce, jde o symboliku našeho vědomí, ve kterém je na

³³ Rozhovor s Rossem Lübingem, Duben 2012

³⁴ Rozhovor s Rossem Lübingem, Duben 2012

povrchu Bod normality. V něm lidé setrvávají většinu svého života. Po povrchu vejce se pohybuje Bod spojení. Ten určuje vnímání. Pokud se Bod spojení například při spánku posune, tak se posune pod povrch světelného vejce a je blíže obsahům našeho vědomí, respektive nevědomí nazývaného Nagual. Jung má ve svém modelu jako tvar pro naše vědomí a duši kouli, ve které se s Bodem normality setkáváme také a nazývá jej Ego, já (Ich). Jádrem a vlastně celou koulí je já (Selbst) a jeho regulační činností se vytvářejí sny.³⁵ Classen podotýká, že bodem spojení záměrně pohybují šamani, aby dosáhli rozšířeného stavu vědomí, a dodává, že to lidé umí přirozeně a někteří to opravdu dělají, i když si to neuvědomují. Jiní zase tuto schopnost nevyužívají a Bod spojení jim jakoby „zreže na místě“, takže nejsou schopni vnímat jiným způsobem, než je jim vlastní. Může se však stát, třeba při horečce, že je tento bod posunut při bdělém vědomí nejenom ve snu. Ve snu se posunuje Bod spojení z normálního pole dovnitř u všech lidí. Jsou to lidé, kteří si neuvědomují jiný svět než zažitý svět, a potom vnímají různé zážitky jiné reality.

Symbolem rozčleňuje King na symboly představ (to jsou lidsky přirozené stereotypy nutící lidi odsuzovat například nějaký národ pro jeho charakteristickou vlastnost, člověka pro jeho typické rysy apod.), symboly nutící lidi neustále dokola konat činnost, jež jim škodí, i když vědí, že jim škodí (jako například kouření), dále jazykové symboly, které mění podstatu obsahu sdělení (například čtení knihy v češtině může být emotivnější než čtení jejího překladu do angličtiny a naopak, záleží na tom, kdo je rodilý mluvčí). Imaginární symboly jsou prakticky práce s rádci, průvodci. Synchronicita je jako poslední symbol prostředí.³⁶

V rámci schopností šamana používá šaman po dosažení této úrovně schopnost vidět auru, energie a emoční otisk u člověka a živých organismů – zvířat a rostlin. Schopnost vidět auru a čakry je zásadní nástroj v léčení druhých. Nemusí se jednat jen o lidi, např. psi mají tu vlastnost, že jsou náchylní k nemocem stejně jako lidé.

„Při jednom rozhovoru v parku na trávě, jsem si všiml, že venčení psi rádi navštěvovali naše místo a nechali se hladit od šamana sedícího vedle mě. Když přišel jeden malý psík, všiml jsem si, že kulhá a míří přímo do rukou – radostný, jako kdyby našel, co hledal. Chvilí vydržel stát na místě a šamanovy ruce spočívaly na jeho kyčlích. Zeptal jsem se, co to znamená a udiveně jsem shledal, že psík, jinak velice neposedný, se ani nehne a otáčí se, aby mohl šamanovi projevovat vděk olizováním. Za pár minut začal pes utíkat ke svému majiteli a po kulhání nebylo ani známky. Bylo mi vysvětleno, že měl nemocné klouby, což byla vlastně vina majitele, a šaman ho ošetřil.“³⁷

³⁵ Classen, Norbert, Vědění toltéků, Carlos Castaneda a filosofie dona Juana, str. 41

³⁶ King, Serge Kahili, Mestký Šaman, str. 218

³⁷ Rozhovor s městským šamanem Rossem Lübingem, Květen 2011

Tělo je funkční organismus složený z buněk, stavebních jednotek, jež potřebují pro svůj život kyslík, živiny a volnou energii. Energie proudí v každém okamžiku buňkami a je využívána k procesům, bez kterých by organismus umřel. Někteří specialisté se snaží auru vyfotografovat. Šaman vidí skrze tzv. třetí oko, jež je něco jako šestý smysl na základě energie v auře. Záření aury kopíruje celou bytost v rozmezí několika desítek centimetrů až po metr. Aura je barevná a podle barev, jež odpovídají frekvenci vlnění světla a tím pádem frekvenci vibrování organismu, šaman určuje emoční naladění, funkčnost organismu a vitalitu. Aura není jediným projevem, šamani na těle vidí čakry. Čakry – stejně jako aura – jsou barevné vyzařování, a to jednotlivých orgánů a míst na těle. Podle východních, orientálních učení se souhrnně dá říct, že tělo má nejméně sedm čaker. Slovenská šamanka uvádí, že čaker může mít šaman deset. Tři navíc jsou vyšší stupně šamanské školy a alšaman je do ní později zasvěcen. Zmíněné tři čakry navíc umožňují šamanovi pracovat s prostorem, vědomím a informacemi. Každá čakra má určitou barvu – jedná se o kořenovou čakru v červené barvě, sakrální čakru v oranžové, čakru solar plexu ve žluté, srdeční čakru v zelené, čelní čakru v indigové (tmavě modré) a temenní čakru ve fialové barvě. Každá čakra je spojena s určitými orgány a psychickými projevy a vlastnostmi. Tři čakry navíc jsou spojeny s prostorem, vědomím a informacemi. Zabarvení aury nebo čaker hnědou nebo tmavě šedou barvou značí nefunkčnost (stejně jako přemíra vyzařování nebo naopak slabé záření). Systém čaker je komplexně a propracovaně vypracován indickými mistry a využívá se pro léčení po celém světě. Městský šaman může dar vidění aury a čaker získat iniciací nebo cvičením technik, přičemž schopnost je přímo úměrná dosaženému poznání. Pokud na to není připraven, může se stát, že ho tato schopnost může obtěžovat. Všichni lidé jsou potencionálně schopni vidět auru, tento potenciál se však musí probudit a důkazem je, že uživatelé LSD někdy po dobu působení drogy tyto schopnosti mívají, neumí s nimi ale pracovat.

Cílem této práce není konečný seznam technik a teorií – není ani možné v omezeném prostoru tohoto pojednání uvést vše. Co však lze je jmenovat další a v následné kapitole je popsat (např. změnu genetické matrice šamana a subjektů léčby, mentální programy posilující vnímání pravdivosti světa a posilující dobré stránky osobnosti, vnímání jiných realit souběžně s vnímáním té naší plně „nohama na zemi“, výuku a mentorování adeptů šamanismu, komunikaci s duchy zemřelých, remote viewing neboli dálkové pátračství na Zemi i ve vesmíru, magické úkony v konstelaci s hvězdami, mluvení zvířecími jazyky a jazykem neživých věcí, OBE (out of body experience) zkušenosti s opuštěním těla pomocí astrálního těla, komunikaci s Bohy, vhled do minulosti a historických událostí, prožívání emocí druhých lidí, smrt a znovunarození, která se popisuje jako legenda o ptáku Fénixovi, léčení na dálku, posilování

energií čaker na dálku, ulehčování porodu, zpověď a terapii psychiky pomocí rozhovoru a „nastavování zrcadla“ a další).

4.1 Praktické techniky a jejich výklad

Úvodem kapitoly o technikách byl udělán subjektivní výběr několika technik dle knihy N. Classena Vědění Toltéků. Tyto techniky se počítají do alšamanismu a jsou to sebezkušenostní techniky ovlivňující návyky, chování a způsob myšlení šamana. Je předpoklad jejich zvládnutí pro používání technik uvedených v závěru předchozí kapitoly. Městský šamanismus nebo jinak alšamanismus jako těžko definovatelné umění má svá specifika a následující výčet technik od Classena a dalších je reprezentačním vzorkem toho, co může do praxe šamana patřit – ale také nemusí – a je to vybráno čistě subjektivně dle vědomostí a míry poznání autora. Míra univerzálnosti je dána různými zdroji z literatury i praxe. Tento výčet a výklad je tedy částečně založen na technikách N. Classena a Rosse Lübingena z českého prostředí, tedy i euro-americký a ovlivněný také Dálným východem. Učení se spojuje v jedno, neboť nezáleží na kulturně-zeměpisné oblasti, techniky jsou v základu podobné. Je tedy možné říci, že uvedené techniky se mohou více či méně blížit technikám využívaným napříč školami alšamanismu. Techniky dle Classena začínají první technikou umění stopovat. Také jinak nazýváno stopařství je analytická technika „držet se cesty v pohybu vpřed a zpět“, ve které onou cestou je komplex postupů, rozhodnutí, původů a spouštěčů mechanismů v prostoru i čase za účasti osob i živých systémů a živlů. Je to schopnost najít prapůvod všech hybatelů současného stavu, ať už je statický nebo v pohybu, neboť statické ve vesmíru není nic, je to jen zdánlivě statické, existují vždy patrné nebo skryté historie všech molekul vesmíru. Úkolem stopaře je zajistit si přehled i v nepřehledných mentálních nebo fyzických jevech.

„Rekapitulace života“ je technika, která umožňuje zjednodušení života šamana a umožňuje mu být vyrovnaný se životem, v každém okamžiku být připraven zemřít. Pokud šaman rekapitulaci nezvládne, je podle knihy N. Classena na konci života konfrontován s orlem, jenž sežere jeho vzpomínky a smaže paměť světa – po dotyčném nic nezůstane a musí začít znovu. Opakem je přejít přes orla a zachovat si život i po smrti. Úkolem rekapitulace je smíření se sebou samým v život přesahujícím měřítku.

„Nedělání sebe sama“ je soubor technik, které učí šamana nedělat se středem vesmíru, středobodem lidských vztahů a pokory k životu. Do ní patří „nedělání zvyků“ mající za cíl nabourat stereotypy a nežádoucí rituály, které člověka svazují od svobodného konání a myšlení.

„Nedělání osobní historie“ pomáhá měnit sebe a vyrovnat se s domnělými příkořimi a také má za cíl ochránit osobu šamana před lidmi, kteří by chtěli jeho historii použít proti němu.

„Nedělání vlastní důležitosti“ funguje jako cvičení povzbuzující silné stránky a umožňuje pokorně jít za poznáním bez toho, že by ego zkreslovalo naši úlohu a záměr.

Záměr je tajemná oblast související s bodem spojení, Nagualem neboli nevědomím a vlastním určením „tak jak ho hvězdy napsaly pro nás“. Záměr je životní směr našeho konání, šaman si stanovuje svoje záměry, které přispívají k tomu hlavnímu.

„Nedělání pochyb a lítosti“ je důležitou technikou umožňující vidět pravdu, nebrat rozhodnutí zpět, nelitovat jej a umožňuje až dokonalé naplnění ostatních technik tím, že šamanovi umožní rozhodnutí rychlostí myšlenky a vede ho díky „záměru“ v jeho prospěch. Záměr je jako cíl konání, liší se od cíle tím, že působí ještě před dosažením cíle na průběh činů vedoucích k cíli.

„Nedělání starostí“ je technika, která díky uvědomění si vlastní smrtelnosti umožňuje jasné myšlení a to pokaždé, když si šaman začne dělat starosti – nechá si smrt sáhnout na levé rameno, v tu chvíli jím projede mráz a její dotek způsobí, že starosti se upozadí. To důležité má tak svůj prostor a strach a starosti nejsou na místě.

„Nedělání víry a očekávání“ učí šamana dělat věci pro ně samé, spontánně a tím pádem již nerozlišuje na pravdivé a nepravdivé činy, maximálně na pravdivé a nepravdivé výpovědi.

Všechny uvedené druhy nedělání vyvolávají trvalý, jednotný účinek, jež Classen nazývá zastavením světa nebo zastavením vnitřního dialogu.³⁸

„Nedělání mluvení“ stejně jako předešlé techniky nejenom zastavuje vnitřní dialog, ale mění poznávání světa a učí nás nedefinovat jej podle zažitých souvislostí. Učí tak šamana připravit se, být otevřený nečekanému a zažít neobyčejné, jež se ukazuje jako stále přítomné a vlastně součástí každého okamžiku života.

Toltéci rozvíjejí techniky na pozorování světa také tzv. neděláním zostřeného pohledu, při kterém je větší šance vidět věci, jež by jinak pohledu unikly. Další technikou je technika „naslouchání zvukům světa“, která zlepšuje upozaděný smysl sluchu na úkor očí, aby se posílila energie těla a sexuální energie. Když jsou používány převážně jen oči, stojí to námahu, naopak sluch nepotřebuje měnit úhly pohledu a je možné rozeznat komplexní skladbu vjemů a naučit se zostrřit sluch.

„Správný způsob chůze“ je technika učící nenosit věci v rukou – pokud to lze, tak bychom měli nosit na zádech tašku s popruhem nebo batoh, jelikož pak je možné rozvinout pohled na 180 stupňů kolem sebe a vidět tak více.

„Chůze síly“ je popsána jako způsob chůze ve tmě, kdy trup je lehce předkloněn, záda jsou propnutá, jednotlivé kroky jsou krátké a kolena se zvedají vysoko. „Ruce má šaman v takové poloze, aby prsty byly ohnuty do dlaně, jen

³⁸ Classen, Norbert, Vědění Toltéků, Carlos Castaneda a filosofie dona Juana

ukazovák a palec zůstávají napnuté a sice tak, že ukazovák směřuje přímo k zemi. Díky této chůzi se lze pohybovat potmě neznámým terénem. Slouží k rychlému přesunu.³⁹

„Hledání místa odpočinku“ znamená předjímání míst, které nás na první pohled zaujmou a na která bychom se měli dokázat přinutit jít.

„Pocíťování čar světa“ je technika vnímání energetického vyzařování okolí a živých organismů. Je důležitá k odhalení vlivů, jež – skryty – běžnému pozorovateli mohou ujít.

„Země je éterickou pavučinou posvátných energetických meridiánů obalena. Tato elektromagnetická síť je převážně výsledkem interakcí mezi magnetickým polem vyzařujícím z rozžhaveného železo-niklového jádra a elektricky nabitými plyny ionosféry.“

⁴⁰ „Mužské, elektrické meridiány proudí převážně vysoko v horách, zatímco ženské, magnetické meridiány proudí nízko položenými kopci, údolími a vodními útvary. Linie a křižovatky této energetické sítě se shodují s většinou seizmických zlomů a oceánských hřebenů, stejně tak jako s celosvětovými atmosférickými výšemi a nížemi, cestami stěhovavých ptáků, gravitačními anomáliemi a místy, na kterých se nacházely starověké chrámy a megality.“⁴¹

„Všechny živé bytosti spolu sdílejí zkušenost závislosti na elektromagnetických polích planet. Veškerý život pulsuje na extrémně nízkých frekvencích Země v rozmezí kolem 10 Hz (cyklů za sekundu). Tato alfa frekvence je primární frekvencí všech zvířat. Umělá pole vyvolávají ve všech organismech abnormální reakce. Elektrické znečištění podporuje nemoci a oslabuje imunitní systém. Biotické soustavy všech živých organismů jsou narušeny. Přirozené frekvence elektromagnetické sítě planet jsou přehlušeny. Hlas Matky Země už nemůžeme doslova slyšet.“⁴²

Poslední dvě techniky jsou „zírání“ a „nedělání spánku a snů“. Zírání je způsob, kterým se bez zdánlivého používání myšlení dokáže adept dívat na například hromadu kamínků nebo listů tak, že v nich vidí obrazce. Zírá několik desítek minut a soustavně přebírá hromadu rukou, aby se tvořily nové obrazce. Když se kamení nebo listy zjeví ve snu, je to důkaz, že je technika zvládnuta.

„Nedělání spánku a snů“ slouží k umění snění během dne a dostižení tzv. dvojníka, což je prakticky astrální tělo.

³⁹ Potvrzeno v rozhovoru El Cameo, Březen 2012

⁴⁰ Michael Drake, Šamanské bubny, str. 73

⁴¹ Michael Drake, Šamanské bubny, str. 73, citace: Childress, David H. Anti-Gravity and the World Grid. Stelle: Adventures Unlimited Press, 1987

⁴² Michael Drake, Šamanské bubny, str. 81

4.2 Společné techniky alšamanismu a duchovních umění a jejich výklad

Některé techniky využívané šamany se kryjí s jinými technikami sólově vyučovanými na seminářích mistry duchovních nauk a patří také do schopností čarodějů, mágů, alchymistů a adeptů mysticismu, buddhismu nebo hinduismu a jiných východních náboženství. Obecně platí, že to jsou nástroje a jejich účelem je posílení osobnosti, vzestup poznání světa pro osobní dobro i dobro ostatních.

Pokud se výčtem technik budeme probírat na internetu, najdeme i odkazy na společnost skeptiků. Jejich pohled na situaci kolem duchovna je zúžen jejich hlásaným faktem, že se jedná o podvod nebo šarlatánství. Nástroje duchovních nauk nejsou určeny ke konání zázraků a spasení lidí a skeptický názor obsahuje kritický postoj zkreslující jak funkčnost, tak i účel mimořádných úkazů a schopností. Platí, že skeptici jsou také ateisti, a tak zpochybňující kritika by byla stejně tak namířena na současné duchovní mistry, popřípadě šamany, jako například na starozákonní proroky a novodobé mistry východních učen. Duchovní mistři si předávají už od pádu Egyptské říše a ještě před tím bájně Atlantidy vědění, které není ani zdaleka obsažené v této práci a je neznámé jak autorovi práce, tak většině lidí. Není však důvod zpochybňovat techniky, o kterých jsou napsány desítky knih, které jsou publikovány na internetu a (převážně v Americe) jsou na vzestupu zájmu u mladé generace, která v nich v době povrchní a komerční společnosti vidí možnost, jak zahnat hlad po duchovním rozvoji. Bohužel v nich tito lidé také často hledají zkratku k vlastnímu prospěchu nebo posílení Ega. Úkolem šamanů je technikami zprostředkovat lidem emoce, pravdivost a svobodu rozhodnutí na základě jinak nedostupných sil k procesu změny, na nějž by sami nedosáhli. Opět se bohužel může stát, že adept alšamanismu je ve skutečnosti čaroděj nebo čarodějka. Skutečnost, že se nachází na pomezí náboženství a pohanských rituálů nebo synkretických učen New Age má za následek, že zdánlivě jednoduchý a univerzální přístup přitahuje lidi, kteří mají za cíl využít znalosti ve svůj prospěch, aniž by měnili své slabosti, nízký přehled informací a neochotu být pokorný. Ovšem statistiky týkající se počtu čarodějek a lidí, kteří zneužívají dary poznání k vlastnímu prospěchu, nejsou k dispozici a jsou jen převzatou informací z prostředí městských šamanů, literatury.

Technika „změny DNA“ se podle neověřených zdrojů používá v případě chyb, vad a nemocí v organismu, jež vedou k předčasné smrti nebo odebrání orgánů či postižení. Z literatury není jasné, jak změnu DNA šamani dělají, a je zřejmé, že tuto schopnost mají mistři, kteří si svoje umění střeží.

Mentální programy využívané pro posílení osobnosti šamana se dají popsat jako operační programy na osobním počítači, které mají svou funkci, svoje ovládání a jsou podřízeny uživateli. Jsou popisovány jako funkční polointeligentní mechanismy dávající mozku obrazy a informace v podobě myšlenkových sousloví a slov. Průvodce může mít podíl na vytváření těchto programů anebo kontrolu nad nimi, kdy samotný šaman svůj vliv uplatňuje jako supervizor. Vnímat tyto nepřirozené pochody je pro mysl více či méně náročné, čím je šaman zkušenější, tím jsou procesy jednodušší a účinnější. Aby se šaman v toku informací, vizí a obrazů neztratil, učí se na začátku zůstat „nohama na zemi“. Princip spočívá v tom být za každé situace ve spojení s běžnou realitou a středním světem a nedovolit úniku duchovní složky člověka do jiné reality, která by ho mohla poškodit nebo způsobit mentální újmu. „Být na zemi nebo v zemi“ je metaforou pro strom, jehož kořeny jsou za každého počasí jistotou pevné stability a umožňují stromu – v tomto případě člověku – stát v původním stavu a pod ochranou před jakýmkoliv vlivem.

Výuka šamanismu může být pojímána hromadnou účastí na kurzu a jinými způsoby relativně neosobního vyučování nebo vztahem učitele a žáka-adepta (kde výhodou je přizpůsobení učitele potřebám a požadavkům jedince a větší množství času stráveného na společném tématu, než kolik by se jej žákovi dostalo za přítomnosti dalších deseti žáků).

V původním šamanismu v kmenovém uspořádání se adept nastěhoval do šamanovy blízkosti, a tak výuka mohla probíhat ve dne i v noci, několik dní v kuse nebo formou přisedícího při léčení obyvatel kmene. Dnešní výuka obsahuje u alšamanismu i zapojení komunikace přes internet, telefon nebo videohovor, výuková videa a reprodukovanou hudbu. Co se nezměnilo, je způsob vztahu zasvěcený – adept a časová náročnost výcviku.

Komunikace s duchy a zemřelými a vyhledávání zmínek o původním šamanismu a městském šamanismu ukázalo, že literatura nepřesně odlišuje průvodce a duše zemřelých. Jak samotní šamani, tak channelingoví mistři komunikují například s mistry, kteří žili před několika stovkami nebo tisíci let. Také komunikují s bytostmi, které na Zemi nikdy nežili a žijí v jiných světech nebo realitách. Channeleři a šamani používají stejný princip komunikačního kanálu s entitami, duchy a průvodci, tedy i duchy-dušemi zemřelých. Podle jejich filosofie ten, kdo vystoupil ve svém rozvoji na vrchol, po smrti uchovává svoji existenci v nehmotném těle, což běžný smrtelník nedokáže. Tento mistr nebo osvícený pak radí a komunikuje přes jedince s vyvinutou schopností přijímat „signál“ na bázi energetické informace projevující se slovy, obrazy a telepatickou mluvou. Ashamarae McNamara například tvrdí, že komunikuje se St. Germainem. Telepati jsou schopni formulovat svoje myšlenky, aniž by je ozvučili v hlavě slovy, a tak tok řeči je rychlejší a proto možná i méně srozumitelnější našemu navykklému vnímání. Když se uskuteční channeling neboli rozhovor s entitou nebo bytostí, pozná jen zkušený channeler nebo

šaman, zda se jedná o jeho nadvědomí nebo je to skutečně rozhovor s druhou stranou. Je možné dávat zkoušky a ověřovat si, zda tomu tak opravdu je. Jeden channeler jménem Stanley A. Fulham (zemřel 19. prosince 2010, ve věku 87 let), který pracoval jako důstojník NORAD (*North American Aerospace Defense Command*), předpověděl, že 13. října 2010 navštíví několik hlavních měst světa včetně New Yorku UFO (Unidentified Flying Object) – jedná se o dnes již zprofanový název nahrazený pojmem UAP (Unidentified Aerial Phenomena).⁴³ Stanley za svůj život působil i jako pilot a věnovat se ufologii se rozhodl po konkrétním zážitku. Následně se naučil channeling a prý mu „bylo řečeno“ toto výše zmíněné datum. Nad New Yorkem a v dalších dvou městech se v předpověděném datum objevily úkazy na nebi.⁴⁴ Mohlo se jednat o meteorologické balóny. Faktem zůstalo, že tři hlavní letiště byla v ten den uzavřena a úkazy viděly tisíce lidí. Pro účel práce je důležité více než to, jestli šlo opravdu o UFO, že Stanley dokázal událost veřejně předpovědět s přesností na den a že přesně jmenoval daná města.

Dalším potvrzením, že informace lze získávat mimosmyslově, je příklad z knihy *Perspektivy telepatie*, kdy byly v tehdejší Československu popsány a zaevidovány případy mimosmyslových schopností, vědecky ověřených. Jasnovidce Croiset se zúčastnil pokusu na Utrechtské universitě, během něhož byli přítomni dva vědci – biolog a fyzik. Dostal předem plán rozmístění osob na schůzi, která se měla konat za 25 dní v Haagu. Mělo být přítomno celkem 30 osob. Pokus probíhal následujícím způsobem: jasnovidce si vybral jednu židli s číslem 9 a popsal osobu, která bude sedět v budoucnu na židli s tímto číslem, což bylo zaznamenáno i na magnetofon. Poté určili dva balíčky karet po 30 číslech, překontrolovali je komisí a jeden zapečetili a jeden balíček rozmístili na židli. Když dorazili účastníci pokusu, byla jim dána výpověď jasnovidce a pokud se uvedené charakteristiky shodovaly, měli napsat na papír ano. Jasnovidce popsal zdraví, charakter, rodinné vztahy, místa i údaje, které prostě nemohly patřit někomu druhému než jen dotyčné paní. Dále ze zapečetěného balíčku dali každému vybrat číslo a číslo 9 dostala paní a sedla si na židli, která napsala na charakteristiku od Croiseta „ano“. Poznala se v předpověděné charakteristice. Všechno odpovídalo do nejmenšího detailu z předpovědi staré skoro měsíc.⁴⁵

Další případ bylo určení místa, kde se nachází ztracená součástka – relé podle krabice součástky. Jasnovidce netušil, že ho s tímto případem osloví. Podnik souhlasil, že využijí tuto metodu. Croiset popsal muže, jenž si odnesl

⁴³ Video s rozhovorem se Stanleyem A. Fulhamem
[<http://www.ufo-blogger.com/2010/10/prediction-2010-ufo-display-october-13.html>], Květen 2012

⁴⁴ Video se záznamem zpráv na serveru youtube.com
[<http://www.youtube.com/watch?v=wy8WlwJ8i5M>], Květen 2012

⁴⁵ Drbal Karel, Rejdák Zdeněk, *Perspektivy telepatie*, str. 170

součástku do domu na okraji vesnice. Nejenže přesně popsal jeho vzhled, ale popsal i místo, kde se součástka přesně nacházela. Dodal však, že muž neměl špatný úmysl. Potvrdilo se přesně to, co bylo uvedeno a bylo zjištěno, že muž součástku odnesl omylem.⁴⁶

I přesto, že z druhé strany jsou slyšet kritické názory o podvrzích a tricích, jsou dokumentovány pokusy s kartičkami a přenosy symbolů na kartičkách telepatickou cestou do druhé místnosti příjemci, a úspěšnost vylučuje náhodu. Channeling, senzibilita nebo psychotronika nepatří ani tak do výbavy městského šamana stejně jako další popsaná technika – remote viewing. Pro tuto práci je ovšem podstatné uzavřít kruh schopností, které využívají novodobí adepti z řad New Age, kam alšamanismus patří. Navíc se jedná o techniky odvozené od šamanských rituálů a technik a jsou odpozorované a zrodem jim je plastická osobnost šamana. Šamani pionýrsky mezi prvními dobývali v dávných dobách hlubiny lidské psychiky a možnosti člověka, přesvědčili ostatní, že jsou fyzicky a psychicky schopní léčit a předvídat lidem budoucnost nebo zajišťovat harmonii společnosti. S podobnými účely se vyvinul alšamanismus a jeho představitelé dnes vyvíjejí s manažery automobily, vstupují do manažerských týmů, aby zefektivnili produktivitu, zakládají léčitelské praxe a třeba pomáhají armádě. Není to ovšem v AČR, ale v americké armádě.

Podplukovník Jim Channon založil prapor vojáků, kteří využívají prvky hnutí New Age. Sám Channon je magazínem Fortune popisován jako první korporátní šaman, tím je myšleno městský šaman. Nauka těchto vojáků vychází z mírových posláních vojáků, respektujících ekologii – Zemi chápou jako živý organismus, učí se ovládnutí těla a mysli přes meditaci a dýchací techniky, snaží se pacifikovat a nezabíjet, rozumět pestrosti světa a lidí a učí se východním bojovým uměním, jsou vegetariáni a cvičí jógu a dokážou opustit svoje tělo při OBE⁴⁷. Jejich krédem je například „jedno lidstvo, jedna Země“. Před bojem si opakují modlitbu Zemi, dodržují kodex, ve kterém je například: „Rozuměj druhým ... Dopřejte štěstí a humor“. Nejedná se o žert a tato jednotka čítala skoro tisíc mužů, osm generálů a je činná od vydání manuálu zhruba v 80. letech 20. století. Není však jedinou armádní oblastí, kde se využily techniky vyvinuté a používané šamany. Tou další je dálkové pátračství, které se údajně využívá armádou a dnes již také desetitisíci lidmi-laiky po celém světě. Je to schopnost přenést svůj mentální zrak na místo, které je fyzicky vzdálené, a prohlížet si ho při zavřených očích v klidu pohovky a místnosti bez ruchů, jako by se účastník na onom vzdáleném místě nacházel.

Toto je popsáno v románu Psychická válka Davidem A. Morehousem, PhD., který jako dálkový pátrač působil řadu let.⁴⁸ Takové schopnosti mu způsobila kulka střelená do jeho helmy – po zážitku se začal propadat do snových stavů, a

⁴⁶ Drbal Karel, Rejdák Zdeněk, Perspektivy telepatie, str. 140

⁴⁷ OBE (Out-of Body Experience) zkušenost mimo svoje fyzické tělo, přes astrální tělo

⁴⁸ Morehouse David, Psychická válka

armáda jej vycvičila k plnění výzvědných misí. Jeho úkolem bylo získávat informace z bojiště, například z operace v Perském zálivu a ze Sovětského svazu v době studené války, zatímco on sám se fyzicky nacházel kdesi ve Spojených státech, ve speciálně upravené místnosti bez barev i zvuků s nahrávacím zařízením. Důkazem, že nejde o výmysl je, že americká CIA nedávno na internetu zveřejnila zápisy z těchto pátrání pod projektem STARGATE.⁴⁹

Je otázkou, co ještě je pojítkem mezi naposledy výše uvedeným jako channeling a remote viewing a šamanismem. V Morehouseově románu autor autobiograficky popisuje zážitek z indiánského týpí, kdy se jeho kolega z projektu zabývá šamanismem původních severoamerických indiánů a chce mu pomoci v jeho těžké životní situaci, kdy zveřejňuje přísně tajnou operaci dálkového pátračství a její dopad na účastníky experimentu. Je sledován, nadopován léky (protože mu byla vnucena psychiatrická léčba) a při zážitku rozšířeného stavu vědomí díky svému kamarádovi-šamanovi nachází ztracenou harmonii. Setká se s medvědem a šamansky umře, aby se zrodil znovu bez nemoci. S Channonem, podplukovníkem Prvního praporu Země, jak by mohl být volně přeložen jeho anglický název First Earth batalion, je šamanismus spjat od samého začátku – i on byl ve Vietnamu střelen těsně vedle srdce a zažil klinickou smrt a rozšířený stav vědomí, kdy se vznášel nad operačním stolem při záchraně jeho života, učil se od městských šamanů. Ve filmu, který byl volně zpracován⁵⁰ podle jeho autobiografie je scéna, kdy generál přijíždí na kontrolu posádky a vidí vojáka s orlími pery tancujícího kolem totemu. Jsou zde také zlehka zmíněny techniky, kterými se vojáci mění na šamany neboli alšamany.

„Magické úkony v konstelaci s hvězdami“ je technika zasahující do astrologie a alchymie a šaman ji může využívat k proměně sama sebe a pro posvátné rituály.

OBE neboli zkušenost mimo tělo, je posun vlastního vědomí v rozšířeném stavu (souvisí s bodem spojení u světelného vejce, jak bylo popsáno předtím) v realitě hmotného světa. Umožňuje vidět a být účasten situací, které se reálně dějí, aniž by šaman opustil místnost, v níž leží a medituje. Na rozdíl od dálkového pátračství se jeho vědomí přesunuje s atriálním tělem na ono místo a tudíž nevnímá svoje fyzické tělo. Rozdíl je prakticky v tom jako dívat se na obrazovce na virtuální realitu, anebo mít helmu a senzory dotyku ve virtuální realitě. To první je sledování obrazu, to druhé je vnímání jiného místa, jako by tam dotyčný byl. Obojí je zažíváno ve statické poloze přesto, že u obojího se pohybuje vnímání po reálném světě jako na procházce a obraz věrně zachycuje faktický svět kdesi daleko nebo jen v druhé místnosti.

⁴⁹ Odkaz prohlášení úřadu CIA o zpřístupnění utajovaných dokumentů projektu STARGATE [<https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2007-featured-story-archive/over-10-million-pages-of-cia-declassified-records-available.html>]

⁵⁰ Film, „The men who stare at goats“, česky „Muži, co zírají na kozy“, USA / Velká Británie, 2009, 94 min

„Komunikace s Bohy“ je zavádějící název, není však oficiálně popsán jako technika hnutí New Age. Městští šamani při rozhovoru dokládají, že jsou schopni komunikovat s entitami, tzv. Bohy, což souvisí s pluralistickým vnímáním božstev a nutně se nemusí jednat o pohanský rituál, ale o jakési komunikace s nehmotnými existencemi jako při channelingu. Tato technika se u původních šamanů používala pro lepší úrodu nebo ochranu před živly a hladem, městský šaman ji může využít k získávání informací a magickým rituálům. Platí ovšem, že zneužití této techniky může poškodit šamana nebo mu může způsobit psychické problémy (pokud by přistupoval k technice nekriticky, jak jej svádí sám název – pokud by si připadal jako vyvolený, jež má náklonnost bohů – nebo ji zneužil k čarodějnictví).

„Vhled do minulých a historických událostí“ je praktická dovednost vidět mentálně obrazy či události, které se staly na základě předmětu nebo emocí spojených s nějakým místem, živočichem či člověkem. Souvisí s prekognicí, terapeutickou technikou náhledů do minulých životů, a přesto se nemusí – a může – jednat o vnímání na základě 6. čakry, umístěné na čele. Jmenuje se tzv. třetí oko, a pokud šaman umí používat tento „šestý smysl“, tak při čtení pravdivého příběhu z historie nebo jen např. při otevření vína starého několik desítek let se začnou ukazovat obrazy, osoby a děje. Může se tak stát spontánně nebo na základě přání, důležité je, že lidé nejsou připraveni slyšet některé skutečnosti, a tak šaman musí zvážit, co ještě odkrýt a vyslovit nebo si ponechat pro vlastní zkušenost. „Je to, jako každá jiná technika, nástroj jako třeba nůž, který se dá použít ke krájení nebo i k ublížení – to znamená, že šaman je zodpovědný za tuto schopnost a může o ní přijít, pokud by nevedla k dobrým účelům nebo by ji přestal využívat.“⁵¹ Na druhou stranu schopnost znát příběh nebo mít informace, může připadat lidem nebezpečná, protože již více nejsou schopni zastírat skutečnou povahu věcí a událostí. Může pomoci těm, kteří se dostali do životní krize, může uškodit samotnému šamanovi, pokud schopnost přízná. Je to neustálé balancování s faktem, že má třetí oko, popsané v orientálních náboženstvích jako dar. U Tibeťanů se běžně u mnichů třetí oko otvírá v mladém věku, je to popsáno v knize lámy Dr. T. Lobsang Rampa, Třetí oko.⁵²

„Prožívání emocí druhých lidí“ je neuvěřitelná schopnost a údajně je šaman i díky šestému smyslu schopen cítit otisk emocí druhého člověka. Je to možné za předpokladu, že zná způsob, jak – aspoň na krátkou chvíli – vyprázdnit mysl, bezmyšlenková stádia vedoucí k naladění se na okolí a tedy i na druhého jedince.

„Smrt a znovuzrození“ vyplývají z příběhu o ptáku Fénixovi, jedná se o archetyp starý jako lidstvo. Pták Fénix je uveden napříč různými kulturami napříč historií, společné je pro tento příběh, že pták umírá po určité době, aby se

⁵¹ Rozhovor s Rossem Lübingenem, Leden 2012

⁵² Rampa, Lobsang, Třetí oko, 1996

znovu narodil. Šamani popisují stavy, kdy umírají a znovu se narodí. Je to zřejmě asi očistný prvek jejich osobnosti, v původním šamanství během smrti popisují šamani rozebrání těla na orgány a kosti, oddělení masa od kostí, vyjmutí očí a někdy i vaření v kotli duchy, kteří je pak zase nazpět složí v nového člověka a šaman je obdařen léčivou a mystickou schopností.⁵³

„Léčení na dálku“ souvisí s léčením energií jako u systému reiky a dalších energetických systémů. U reiky je léčení na dálku možné od druhého stupně zasvěcení a používají se při něm symboly vizualizované vědomím do obrazu nemocného a jeho problému. Léčení na dálku umožňuje volná energie vesmíru, nejedná se tedy o šamanovu energii použitou na posílení životadárné energie pacientova organismu. Je možné překonat vzdálenost neomezenou velikostí světa a je možné ji použít do minulosti i budoucnosti.⁵⁴

„Ulehčování porodu“ je stejná technika léčení a dobíjení energie na dálku a rodička je zásobena energií pro zvládnutí bolestí a hladký průchod plodu porodními cestami. Energie je předem před předpokládaným datem porodu uložena do energetického zásobníku a rodička automaticky z něj čerpá, aniž by musela zvládat šamanské nauky nebo umět tuto techniku. Šaman vědomě ovlivňuje porod, pokud má podezření, že by mohly nastat potíže a to aniž by fyzicky zasahoval do procesu porodu nebo byl přítomen, a aniž by ovlivňoval personál a doktory. Asistence na dálku je věc jen omezené situace a nenahrazuje nemocniční péči ani moderní přístroje a nástroje užívané lékaři. Je to jakýsi doplněk péče.

S energií a také schopností s ní pracovat souvisí pomoc při neplodnosti a náprava plodnosti žen. Šamani věří, že k nefunkčnosti orgánů zodpovědných za plození dětí přispívá životní postoj a v některých případech, pokud se jedná o vrozenou vadu, je možné změnit DNA nebo u lehčích případů připravit ženu k změně postoje k životu, energeticky napravit chybu a tím i obnovit schopnost plození.⁵⁵

Terapie psychiky pomocí rozhovoru nenahrazuje psychoterapii nebo jinou vědeckou terapii, ale doplňuje ji na základě „nastavování zrcadla“. Nastavení zrcadla umí šaman díky tomu, že – jak bylo zmíněno v teorii – sám vyřešil svoji minulost, žije přítomností a slabé stránky má zmapované. Může svoji zkušenost využít k popsání a zvýraznění slabých stránek člověka, co požádal o tuto službu. Sám by byl ohrožen, pokud by nebyl vyrovnán, měl osobní zájem na tomto člověku nebo byl ovlivněn pozitivním nebo negativním vztahem, majetkem atd. Šaman volí dobro a dobré úmysly spolu s průvodci, aby našel nefunkční uzly lidské psychiky a napravit je za pomoci „zrcadla“ do harmonického běhu.

⁵³ Xenofontov, Gavril, Sibiřští šamani a jejich ústní tradice

⁵⁴ Konkrétní techniky jsou vyzkoušeny a popsány v praktických příbězích šamana, ty které jsou zmiňovány, jsou na základě rozhovoru probírány a vysvětleny. Rozhovory se šamanem Ross Lübingem, v lednu až dubnu 2012

⁵⁵ Rozhovor s Rossem Lübingem, Březen 2012

Šamanský adept se na prvním semináři městského šamanismu nebo core šamanismu⁵⁶ učí teorii středního a spodního světa, tedy jiné reality nebo jinak rozšířeného vědomí. Pak bývá zvykem krátká meditace a seznámení se s energiemi jiného stavu vnímání. Při prvním sezení se může pod vedením lektora seznámit se svým průvodcem. Není šamanem hned po úvodním semináři, je spíše posluchačem a může si po celý život vystačit s vědomostmi jediného semináře, anebo jen pomalu zkoušet nové techniky. Technice vždy musí předcházet teorie a zodpovědnost za nové vědomosti. Proto je běžné, že velká část lidí dříve či později cestu šamana vzdá nebo ji ponechá na dosažené úrovni. Síto je dáno podstatou náročnosti, požadavkem změny postojů a nebojácnosti před novými úskalími učení. Šamanem není člověk sám od sebe a existuje postoj z původní podstaty šamanismu, že by měl být adept zasvěcen. Kdo a jak zasvětil šamana, je otázkou. U asociace FSS je zasvěcení dáno certifikovaným lektorem. U ostatních skupin to může být vedoucí skupiny. Jenže pochyby se nabízí s otázkou, zda tomu není jako u původních šamanů, že šamanem je ten, kdo je zároveň zasvěcen v realitě duchů. Možná je potřeba obojí přijetí, možná není potřeba ani jedno. Práce šamana má vliv na společnost v rozměru duchovním a psychosociálním. Platí jednoduchý zákon, že šaman je jako každý člověk závislý na Zemi a musí se chovat tak, aby ji neničil a zachovával život.

⁵⁶ Překlad je „jádrový šamanismus“, pojem zavedený Michaelem Harnerem

5. Alšamanismus a duchovní a psychosociální působení

Vnitřní svět šamana, tedy jeho myšlení, je chápán samotnými šamany jako mikrokosmos. Jedná se o tzv. vnitřní vesmír. Šamani věří, že vnější vesmír se otiskuje do vnitřního vesmíru a v myšlení, vnímání a celkově lidském těle probíhá něco, co platí v makrokosmu. Pokud přijmeme úvahu, že vesmír okolo nás se neustále mění, tak vnitřní svět šamana, mikrokosmos, se také mění. Jedinou jistotou je, že svět se mění.⁵⁷

„Lidé vnímají svět a tím ho utváří“ je jedna z myšlenek fenomenologie a šamani s ní často pracují. U šamanů se setkáváme s postojem paradoxu, protože dávají světu významy podle vlastních intencí, tedy náchylnostem jednat nebo upřednostňovat svoje pohledy a zároveň je okamžitě měnit na základě informací od průvodců. Jdou ještě dál v tom, že naše vnímání utváří svět a nic jiného není. Šamani si uvědomují intence, které vedou ostatní při vytváření jejich světa. Nejblíže se ve filosofii jejich pohledu blíží solipsismus M. Stirnera nebo Ramana Maharši, jde o krajní formu subjektivismu. „A jsou schopni svět druhých nahlédnout stejně jako jiné reality, asi jako když se ve tmě svítí baterkou a kužel světla osvětluje určitou část.“⁵⁸ To by odpovídalo buddhistickému skepticizmu, že několik slepých bude různě popisovat slona podle toho, na jakém místě se ho dotknou – na uchu, ocasu nebo na noze. Protože rozlišují různé světy, které osobně navštěvují, a k tomu chápou, že ostatní mají něco jako svůj vesmír s různými světy, přiznávají tedy propojení světů druhých lidí a v neposlední řadě energetických bytostí, živlů, entit nebo jednoduše toho, co je přesahuje. Velký paradox se završí protikladem dvou vesmírů, člověka – mikrokosmu, který ovlivňuje vesmír-makrokosmos a obráceně. Šaman existenciálně rozhoduje a bere si zodpovědnost za své činy. Alšaman je člověk, který připisuje účel věcem, situacím nebo myšlenkovým nástrojům bourající naučené vhledy. Filosofický kruh se uzavírá zpět k fenomenologii. Takový přístup ke světu je vysledován na základě rozhovoru s českými šamany a určitě není obecně platný.

Jako příklad kruhu, magického tvaru, který má buben, slunce i kapka vody, v tomto významu způsob působení adepta na šamana, je třeba realizovaný záměr zapomenuté knihy. Stalo se to posluchači šamanského kurzu, když končil kurzy alšamanismu. Protože neměl dost peněz a také porušil pravidlo, že musí být účasten bez absence, to z toho důvodu, aby na sebe navazovaly informace a stupně výuky, mrzelo ho to. Na brigádě, kam chodil mimo svoji hlavní práci, jeden večer našel ve sklepě knihu. Zbyla tam po předešlé brigádnici Tereze,

⁵⁷ Rozhovor s Rossem Lübingen Březen 2012

⁵⁸ Rozhovor s Rossem Lübingen Leden 2012

kteřou znal, ale on neměl na ni telefonní číslo, ani neznal její adresu. Na brigádě měl za úkol třídít věci a kniha byla mezi věcmi patřícími na vyhození, a protože ho zaujala černá obálka a tloušťka knihy, vzal ji do ruky. Název mu nic neřikal a k jeho překvapení v úvodu knihy stálo, že se jedná o původní nauky duchovního směru. Pak mu jiný brigádník řekl, že kniha nejspíš patřila zmíněné dívce a on si pomyslel, že jí tu knihu třeba někdy vrátí a nechal si ji. Od toho momentu si však na knihu ani nevzpomněl a kvůli výše zmíněné situaci se dvakrát stěhoval. Nakonec se nastěhoval do klidné čtvrti v Praze, měl již dostatek financí a už nemusel sdílet byt s cizími podnájemníky. Dokonce už by si zase mohl dovolit chodit na kurzy, ale byly zrovna prázdniny, a tak si zvykal na samotu. Každý den meditoval a toužil po informacích. Vzpomněl si na knihu a začal ji číst. Text byl náročný a on s potěšením zjišťoval, že se mu potvrzují některé jeho domněnky a v mysli se mu odvíjejí příběhy. Jak sám řekl, do dnešní doby nečetl nic takového, co by ovlivnilo jeho život tak zásadně, protože text starý tisíce let potvrzoval myšlenky jeho mistra. A když ten týden dočítal knihu, narazil na chodbě svého domu na Terezu. Byl to šok, protože si předtím v mysli představoval, že se jí zeptá na to, co si myslí o knize, proč si ji koupila a kde ji koupila. Na vše se jí najednou mohl zeptat, neboť mu se smíchem řekla, že v tom domě také krátce bydlí. Byla to pro ni náhoda – staří známí se potkali. K jejímu ještě většímu překvapení jí sdělil, že našel náhodou její knihu. Řekla, že tomu nemůže uvěřit, že už ji oplakala a že jí stála dost peněz a jak bylo těžké ji sehnat. Ale mladému posluchači šamanismu vše do sebe krásně zapadlo. Vybavilo se mu, že když opouštěl kurz, měl záměr pokračovat alternativně tak, aby nemusel nic platit – přání se splnilo nalezením knihy. Při nálezů myslel na dívku, které bude kniha chybět a přál si, aby jí mohl vrátit. Nevěděl, že kniha bude mít pro něj význam a věci ohledně bydlení a financí si úsilím dal do pořádku, než byl opět připravený myslet i na něco jiného než na práci a peníze. A když ten čas nastal, znovuobjevil knihu a s tou se pak objevila i ona majitelka. Kruh se uzavřel, knihu dočetl a vrátil.⁵⁹ Takto by se tak trochu ze života dal uvést kruh ve smyslu fungování, synchronicity světa pro městského šamana.

Dalším příkladem působení světa na šamana jsou symboly a překrývání vrstev významů. Symbol, který zaujme šamana, má význam zprávy. Funguje jednoduše jako rada, směr jeho působení. Může se jednat o nezvyklé uspořádání jevů v přírodě, značku vyrobenou lidmi, která nabývá svůj význam na základě souvislosti řešeného významu, může to být rozhovor cizích lidí, kdy útržek může jakoby mluvit k šamanovi. Je to téměř vnímání světa jako u schizofreniků, až na to, že šaman si uvědomuje, že se jedná o techniku a může kdykoliv přestat takto vnímat okolí, což nemocný bez pomoci nemůže. Například představme si

⁵⁹ Rozhovor se adeptem na šamana El Cameo, Duben 2012

šamana, jak jde Prahou a na základě pracovního pohovoru, ze kterého právě jde, řeší otázku budoucnosti. Ptá se sám sebe, jestli jeho pocit, že se nejedná o šťastného zaměstnavatele a že by mohly nastat problémy, je ten správný. V tom se podívá na nebe a vidí tři za sebou letící poštočky – je to symbol a odpověď na otázku – i když by se mohlo zdát, že poštočky běžně na obloze létají a že skutečnost, že vidí tři, je náhoda, šaman to vnímá jako přímé znamení. Další působení šamana na myšlení v komunikaci s lidmi, je „vrstevnatost významů“, když symbol odpovídá více jak jednomu kruhu vnímání. Například jedním kruhem je nadměrné pití, druhým kruhem neschopnost říci ne a třetím tendence se litovat. Když u sebe posluchač zjistí tyto tři slabosti, může se vytvořit kruh následků a prohraných bojů z každé slabosti. Na konci kruhu může šaman změnit svoji slabost, vlastně ji rozpustit.

“První kruh – adept na šamana jde do hospody, nedokáže říct ne na další objednávky svých kamarádů a pije víc jak tři piva, než si slíbil, a to už třeba několikátý den za sebou. Jde domů a ráno, když ho bolí hlava, tak se lituje, že nemá peníze nebo nestihl domluvenou schůzku. Pak se situace podobné té první opakují, až jednou má šaman tušení a nepije. Sedí v hospodě a dává si limonádu, a když se mu kvůli tomu smějí kamarádi, skřípe zuby, ale vyčkává, co se stane. Parta se rozhodne jet na nedalekou diskotéku autem. Protože nepil, tak sedne za volant a řídí a má špatný pocit, když v jeden okamžik vjede nepozorný řidič z postranní silnice, aniž by dal přednost. Auta se střetnou a šaman je i spolu s posádkou auta v pořádku, neboť jel pomalu, nepil, takže stihl šlápnout na brzdu a náraz tudíž nebyl tak velký. Na diskotéku vlastně nechtěl jet, ale nedokázal říct *ne*. Tak tam stojí a lituje se, když v tom se mu sepnou všechny tři kruhy a najednou cítí, že si musí vybrat – buď bude pít, dělat věci proti své vůli, protože není schopen říct *ne* a litovat se, jak dopadl nebo příště poslechne svůj cit, omezí pití, řekne každému, kdo se ho snaží využít *ne* a bude se zase cítit jako bojovník, ne jako oběť. Symbolem, znamením pro tuto změnu je náraz aut, při kterém mu hlavou probleskne *vidíš, tys to čekal, ale nic si neudělal*. Příště se mu možná podaří zvítězit nad svými slabostmi nebo možná zapracuje na sobě tak, že změní jednání úplně.“⁶⁰

Alšaman, pokud umí léčit, může působit i na druhé lidi. Stanislav Grof často mluví o terapii pomocí hlubinné psychologie, Michael Harner o daru využívat léčivé síly z druhé strany.⁶¹ V rozhovoru Grofa a Harnera popisuje Grof druhy náboženských systémů, z nichž těží městský šamanismus hlavně buddhismu a hinduismu, jejichž mistři, nadaní léčitelstvími schopnostmi, léčí složky člověka, které moderní zdravotnická péče dělí na složku biologickou, sociální, psychologickou a spirituální.

⁶⁰ Rozhovor s čekatelem šamanismu El Cameo Duben 2012

⁶¹ Videozáznam z rozhovoru S. Grofa a M. Harnera
[<http://www.stanislagrof.com/videos.htm>]

Šamani se účastní také komerčních misí s cílem zlepšovat komunikaci mezi jednotlivci i skupinami a to pro zisk „(mohou peníze použít na obecně prospěšnou věc, důkazem je příběh jednoho filipínského šamana, který použil peníze z léčby na stavbu kostela)⁶², pro rozvíjení své osobnosti a spolupráci s vysoce postavenými profesionály, dále provozují léčitelskou praxi, pořádají kurzy, vyvíjejí nové produkty ve farmácii i vynalézají moderní technologie (homeopatická léčiva, automobilky), působí na zpěv (typický pro Michaela Jacksona byl šamanský tanec na pódiu, zpěvačka Bjork se vrací k animismu a islandské původní magické symboly se objevují spolu se symboly pro nevědomou část psychiky v jejích písních a vizuálně v klipech), uplatňují se v herectví (Nicholas Cage channeloval pro svoji roli Ghost ridera, Jaroslav Dušek se účastní šamanských přecházení ohně), v režii (Jim Jarmusch, ve filmu *The Limits of Control* se bojovník věnuje rozšířeným stavům vědomí, aby uspěl v misi, ve filmu *Ghost Dog: Cesta samuraje* hlavní hrdina dodržuje kodex bojovníka), zlepšují techniku sportu (Jágr přiznává působení energie na jeho kondici a zpomalení stárnutí) a jsou aktivní ve spirituální péči.

Ne náhodou má mnoho společností – i velkých nadnárodních korporací – ve Spojených státech amerických ve vrcholovém managementu někoho, kdo šamansky pracuje. Takový manažer nepouští při práci ze zřetele zájmy planety, přírody a Univerza, a přesto – nebo spíš právě proto – je mimořádným přínosem pro firmu a její prosperitu.⁶³

Jak bylo zmíněno v kapitole o technikách, šamani si našli cestu do armády, kde pracují s parapsychologickými jevy (US Army, podplukovník Jim Channon).

V Seattlu ve státě Washington pracuje na plný úvazek v pooperační péči žena jako spirituální pracovnice podobně jako na úrovni kaplana a léčitele a jmenuje se Judy Hilzer⁶⁴, nebo v kalifornské nemocnici šaman Va Meng Lee. Je to těžko představitelné v českých podmínkách, kde prakticky neexistuje oficiální zápis společnosti sdružující šamany pod kolonkou náboženské společnosti. Není to jen otázka zákona, jedná se o kulturní diferenciaci a přístup oficiálních pracovišť, jako je nemocnice nebo vězení, k alternativním směrům.

V České republice je možné se setkat s psychoterapeutickou praxí založenou na alšamanismu. Šaman má však statut léčitele a kontrola jeho práce není zachycena supervizí nebo sdruženími psychoterapeutů. Prakticky je šamanská praxe podobná psychotronické praxi, léčitelské praxi a bývá zaměňována s věštestvím, kartáčkami, čarodějnicemi, kde je podstatný rozdíl v tom, že už

⁶² Rozhovor s Rossem Lübingenem, Leden 2012

⁶³ Musil, Ivo, stránky o českém šamanismu, [<http://www.samani.cz/index.php?Z=4>]

⁶⁴ Internetový článek o praxi Judy Hilzer, [<http://newagejournal.com/2007/the-spirit-world-meets-western-medicine>], Květen 2012

vůbec neexistují osvědčení o způsobilosti a úplně jiném přístupu. Šaman může získat osvědčení například u FSS ve Vídni nebo přímo v USA a rozlišuje se také, zda má oprávnění léčit. Nabízí se čtyři stupně – Bílý stupeň, Bronzový stupeň, Stříbrný stupeň a Zlatý stupeň a dále osvědčení HSC, což znamená pětidenní kurz poradenství přímo s Michaelem Harnerem.

Na Filipínách se šamani zabývají operacemi na energeticko-fyzikální úrovni. Navštěvují i Prahu a sami jsou navštěvováni na Filipínách zubaři z Německa kvůli výuce nebo lidmi z USA, kteří vyhledávají pomoc ve finálních stádiích zhoubných nemocí nebo pro vyléčení orgánů. Jejich umění může být spjata s křesťanskou vírou nebo původní domorodou vírou. Důležitým prvkem je šamanský trans, při kterém „operují“.

Šamani dávno vědí, že pokud dominuje v životě člověka postoj odmítnutí některých faktů a skutečností osobního života nebo zákonů světa, nastává nemoc orgánů (příkladem může být nepřijatá role ženy). Pokud žena odmítne svoji roli svého ženství, svou sexualitu a schopnost pokorně se starat o mužův záměr nebo odmítne muže jako takové, příhodně se to projeví na ženských orgánech – ze začátku se jí objeví cysty, poté jiné bujení, i zhoubné, a nakonec může přijít o vnitřek svých orgánů úplně, při operaci. Jako kdyby platilo, že když nepoužívá příslušný orgán, tak o něj přijde, stejně tak žlučník nebo problémy se slinivkou mají spojitost s neschopností „strávit pravdu“ o sobě, svých slabých stránkách, strachů a zlosti.⁶⁵

Filipínští šamani umí zvrátit fyzický projev, je však na každém, zda se poučí a změní svůj život. To se nemusí vždy povést – jako u příslovečných kuřáků, kteří se i přes hrozbu rakoviny plic kouření nevzdají. Kouřením nahrazují prožitek, který může mít paralelu k duchovním zážitkům, protože aktivní látky v mozku vyvolávají podobné reakce. Možná, že tento zlozvyk souvisí i s bazální perinatální matricí a jejími projevy v dospělosti, protože úzkosti, zlosti a paranoidní obranné mechanismy se tlumí zážitky spojenými s chemickým ovlivněním mozku a dobrými pocity jako protiváhou.

⁶⁵ Rozhovor s Rossem Lübingem únor 2012

6. Organizace ve světě a v ČR

Na prvním místě je Nadace pro šamanská studia, Foundation for Shamanic Studies (FSS), založená v USA Michaelem Harnerem. Zabývá se takzvaným core šamanismem, které byl vyvinut speciálně pro západního člověka použitím univerzálních postupů spíše než kulturně-specifických. K výuce jsou využívány bubny a šamani se, v různých programech, učí léčit. Centrum nabízí službu napojení se na domácí duchovní síly pro společnosti lidí, které ztratily kontakt kdekoliv na světě s původním duchovním a kulturním zdrojem. Probíhá to tak, že vyšlou tým šamanů ošetřit postižené místo rituály. Šamani po splnění úkolu zase odjíždějí. Vydávají svoje dokumenty, knihy, audio-vizuální média a předměty.

V roce 1979 nadace fungovala ještě pod názvem Centrum pro šamanská studia, ale v roce 1987 už byla založena Nadace za účelem zachování původní kmenové a šamanské kultury.

FSS má pobočku v Evropě (The Foundation of Shamanic Studies Europe), v čele je Paul Uccusic.

V Evropě (ve Švédsku a v Dánsku) také působí Skandinávské centrum pro šamanská studia, Scandinavian Center for Shamanic Studies, založené roku 1986 Jonathanem Horwitzem, Zakladatel se učil u M. Harner, je editorem Journal of Shamanic Practice a přispívá do časopisu Sacred Hoop, mimo výukovou činnost. V centru také působí Anette Høst, jeho spoluzakladatelka, která provozuje vesnickou komunitu v Copenhagenu, v Dánsku.

Dále ve Skotsku je Edinburské šamanské centrum (Edinburgh Shamanic Centre) založené v roce 2003, a to Claudií Goncalves a Markem Hallidayem.

Centrum má aktivity, mimo výuky a holistického a šamanského léčení, v podpoře dětí nakažených HIV/AIDS v Brazílii, Youth Vision Project cílený na mladé lidi od 14 do 18 let v Americe, kde se učí archeologii, drama, vypravěčství, stavění hrází, a vzdělání je určeno pro nemajetné.

V Netherlandu v USA byl Kenethem Cohenem založen Posvátný kruh Země (Sacred Earth Circle). Tento léčitel, vyznamenaný mezinárodní cenou za energetickou medicínu, se zabývá čínským cvičením Či-kung a učil se od původních národů Ameriky a také v kmenu Igba, v Nigérii. Jeho projekty a semináře sponzorovala American Cancer Society i kanadské ministerstvo zdravotnictví.

V Americe existuje několik dalších šamanských organizací, jednou z nich je Šamanský institut léčitelství (Shamanic Healing Institute), reprezentovaný Paulem M. Sivertem, jehož sídlo je v Marylandu, v USA. Sivert je licencovaný profesionální klinický poradce, má titul magistra psychologie a jeho cílem je

vyučovat energetické léčení pro spojení s kulturními zvyklostmi standardního léčení.

V Kanadě působí Centrum pro šamanská studia (Canadian Centre of Shamanic Studies, CCSS), bylo založeno roku 1996 a Institut pro soudobá šamanská studia (Institut for Contemporary Shamanic Studies, ICSS), založený roku 1994. Ani jedna z těchto dvou organizací nesouvisí s Harnerovým FSS.

V Austrálii funguje nadace Vnitřní cesty (Inner Journeys), která má ve znaku loděnku hlubinnou (Nautilus shell), a to proto, že když loděnka roste, vytváří v mušli, kde přebývá, komůrky ke zvětšení prostoru. Může jich za život vytvořit až třicet. Filosofii je tedy růst po komůrkách-blocích ve všech rozměrech života.

Dále, v Anglii, jsou desítky sdružení vyučující šamanismus, za zmínku stojí Calamus Extension College v Londýně, která nemá vlastní kampus, avšak nabízí výuku dálkového studia zakončenou diplomem.

Dalšími zeměmi, kde bychom našli oficiální neošamanské sdružení, jsou Německo, Irsko nebo také Latinská Amerika.

V Čechách, v poměru k velikosti země a počtu obyvatel, je poměrně dost spolků a programů pro budoucí studenty šamanismu. Český šamanismus je také pestrý co do nabídky kulturních specifik. Najde se u nás severoamerické, sibiřské, korejské, keltské a severoamerické zaměření podle původů mistrů, kteří české šamany zasvěcovali. U keltského typu není přirozeně možné se učit od živého mistra nauky, jen se využívají dochované rity.

Klíčem pro vytvoření následujícího výčtu šamanských škol a šamanských terapeutů je podání jedné až dvou zajímavostí o nich. Výčet kurzů a typů jejich nauky je možné přehledně zjistit na stránkách www.neosaman.cz a odtud se v sekci odkazy a kontakty na šamany dostat na jejich stránky.

Viera Polišínská v centru Jemný Svět nabízí šamanské jednodenní semináře a výjezdy pro vybrané posluchače.

Martina Mládková a kolektiv nabízí ve sdružení Šamanská jurta setkání s korejskou šamanskou Hi-ah Park, dále pořádá semináře a v jejím kolektivu pracuje Pavlína Brzáková, která se zabývá sibiřským etnikem, šamanismem a je spisovatelkou (Dědeček Oge – Učení sibiřského šamana).

Taisha Tauma na svých stránkách otevřeně píše o iniciační nemoci, věnuje se léčení a výkladu tarotu, pořádá různé semináře nejen se šamanskou tematikou, ale také se zabývá reiky.

Tomáš Dominik Tetík nabízí výuku šamanismu podle vlastní zkušenosti od šamana z Guatemaly, dále čínskou medicínu, sedm druhů masáží, reiky, kineziologii a muzikoterapii bubnováním.

V českém šamanismu jsou pojmy Ivo Musil a Miroslav Kašpar. Ivo Musil vychází z FSS a jeho program se jmenuje Škola Malého Stromu. Miroslav Kašpar na statku Skřídla u Českých Budějovic nabízí mimo šamanské výuky a setkání i holotropní dýchání.

Petr Chobot nabízí mimo výjezdů na silová místa i výjezdy do Jižní Ameriky za šamany.

Roman Odevzdaný se také vydává do Peru a s Petrem Chobotem se zná. Pavel a Markéta Švarcovi popularizují šamanismus v komerční sféře v médiích. Provozují poradnu a rituály v týpý.

Milada Chalupová nabízí spolu s přednáškami o šamanismu i konstelace a tantru. Na svých stránkách uvádí, že se věnuje súfismu.

Vedle komerční sféry šamanismu, i když se jedná o uzavřenou společnost na pomezí undergroundu, je praxe mistrů šamanismu, kteří vyučují pouze jednotlivce, bez nároku na honorář, jen za provozní náklady a jejich cílem je připravit a zasvětit pokračovatele jejich učení. Jejich výběr adeptů je přísně individuální a proniknout k nim nezáleží ani tak na jedinci, který má zájem, ale je to otázkou prozřetelnosti, situace, při které je adept prakticky vybrán znamením a vyšším záměrem. Takový postoj těchto šamanů je podobný postoji východních mistrů tajných učení. Bližší skutečnosti je obtížné získat a každý takovýto mistr si svoje soukromí chrání.

Závěr

Během práce se objevovaly nové horizonty působení šamanismu na společnost a v práci se objevují příběhy i konkrétní osoby nebo sdružení, které působí šamansky na společnost. Povedlo se také ukázat, jakým způsobem a ve kterých oblastech působí. Může se tedy říct, že šamani v současnosti působí ve světě (převážně v USA je tento trend hodně rozšířený) a u nás, a to duchovně i psychosociálně. Konkrétní způsoby působení na společnost jsou v rozsahu malého prostoru nastíněny a pro hlubší pohled se jako nový záměr ukázalo, že téma by mohlo být rozvinuto na delší práci. Prvotní obavy, že nebude k dohledání literatura nebo nebude dostatek látky pro práci, se nepotvrdily.

Cílem také bylo ukázat techniky šamanismu, a při výzkumu metodou rozhovoru se objevil i nový pojem pro městský šamanismus. V této práci jej uvádím i z toho důvodu, že do budoucna se s tímto pojmem možná větší část společnosti setká (zatím je používán úzkým okruhem specialistů na šamanismus). V technikách se ukázalo, že je možné popsat i fungování procesů, které vedou k průniku do běžného života. Cíl najít mistra šamanismu, který byl nutný pro zveřejnění konkrétních postupů a technik, byl splněn. Bez toho by nebylo snadné zjistit náplň výuky šamanismu, protože je to osobním vlastnictvím každého šamana a šaman Ross Lübingen toto vědění dovolil zveřejnit.

Sekundárním cílem bylo představit organizovanost městského šamanismu, v novém názvosloví alšamanismu, a závěr je takový, že tento fenomén se vykytuje na všech světadílech.

V Čechách se ukázalo, že je zde relativně pestrá a široká základna šamanů, a že jejich činnost a působení na společnost se vyvíjí směrem k vytváření skupin a sjednocování lidí, kteří se chtějí šamanismu naučit. Vedle toho existuje zasvěcování do reálné role šamana na rozdíl od „hry na šamana“. Zasvěcený šaman je člověk, který si šamanismus zvolil jako životní roli, ze které nevystupuje a ani není možné žít v nevědomí a „normálně“ jako před zasvěcením do šamanismu. Alšamani se pohybují mimo komerční prostor a veřejné působení a jejich životní záměr znají jen oni.

Během práce se doplnily teorie z učení od N. Classena a havajského šamana Kinga a doktorky Arrienové a spojily se s poznatky vědce Stanislava Grofa nebo C. G. Junga. Došlo tedy ke zjištění, že některé teorie se překrývají, ať už byly do šamanismu nově implementovány nebo se jimi naopak šamanismus zabýval léta před tím, než byly zveřejněny vědecké obci.

Novým zjištěním pro autora bylo, že existují uplatnění šamanismu v profesionální kariéře a to tak, že v USA oficiálně i na úrovni duchovního a diagnostické profesionála, a potom smíšeně v Evropě, kdy se objevují šamani

jako specialisté na úrovni „pouhých“ léčitelů mimo hlavní uznávanou medicínskou péči anebo s využitím jejich schopností ve sféře hospodářské, umělecké a kulturní nebo bezpečnostní tak, že nabízejí své schopnosti s tím, že oficiálně jako šamani nevystupují.

Hlavní část této práce – techniky a teorie – jsou zmapovány způsobem výtahu toho nejpodstatnějšího, pro zmiňovaný rozsah práce je paleta možností šamanismu zhuštěna na to podstatné a může fungovat jako přehled pro další studijní a výzkumnou činnost.

Seznam literatury

Literatura vědecky zaměřená:

- Bowie Fiona, Antropologie náboženství, vyd.1., Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-7367-378-9
- Drbal Karel, Rejda Zdeněk, Perspektivy telepatie, vyd. 1., Praha : Melantrich, 1970, ISBN 32-016-70
- Grof, Stanislav, Holotropní vědomí, vyd. 2., Praha : Perla, 1999, ISBN 80-902156-2-9
- Mayer, Gerhard, Shamanism in Modern Societies, [Pomegranate](#); May 2008, Vol. 10 Issue 1, ISSN 15280268
- Struckrad, Kocku von, Reenchanted Nature, Modern Western Shamanism and Nineteenth-Century Thought, [Journal of the American Academy of Religion](#); Dec 2002, Vol. 70 Issue 4, ISSN 00027189
- Štampach, Ivan O., Šamanismus a neošamanismus, časop. Dingir, [[http://www.dingir.cz/samanismus a neoasamanismus.shtml](http://www.dingir.cz/samanismus_a_neoasamanismus.shtml)] duben 2008
- Vojtíšek, Zdeněk, Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět, vyd.1., Praha: Beta Books, Alfa publishing, 2007, ISBN 978-80-86851-64-8

Literatura z pohledu zevnitř a zážitků:

- Arrien Angeles, Archetypy šamanské tradice: Duchovní cesty vnitřního bojovníka, léčitele, vizionáře a učitele, vyd. 1, Praha: Portál 2000, 168 s., ISBN 80-7178-476-1
- Classen, Norbert, Vědění Toltéků, Carlos Castaneda a filosofie dona Juana, vydání 1., Praha: Volvox Globator, 2003, ISBN 80-7207-517-9
- Eagar, Manie, The shaman reborn in cyberspace, or evolving magico-spiritual techniques of consciousness-making, [Technoetic Arts: A Journal of Speculative Research](#); 2003, Vol. 1 Issue 1, ISSN 1477965X
- King, Serge Kahili, Mestký Šaman, vydání 1., Bratislava: Ikar, 2007, ISBN 978-80-551-1425-5
- Michael Drake, Šamanské bubny, Synergie, vyd. 1., 1996, ISBN 80-901797-0-3
- Morehouse David, Psychická válka, vyd. 1, Eminent, 1999, ISBN 80-85876-65-5
- Rampa, Lobsang, Třetí oko, vyd. 1., Trigon, 1996, ISBN 80-86159-34-5
- Xenofontov, Gavril, Sibiřští šamani a jejich ústní tradice, vydání 1., Praha: Argo, 2001, ISBN 80-7203-334-4

Rozhovory:

- Rozhovor s čekatelem šamanismu El Cameo Leden- Duben 2012

- Rozhovor s R. Lübingen Leden 2011 - Květen 2012
Dostupné k vyžádání na e-mail: difpromo@centrum.cz

Internetové stránky:

- Předpověď pro New York na říjen 2010, S. Fulham, Květen 2012
<http://www.ufo-blogger.com/2010/10/prediction-2010-ufo-display-october-13.html>
- Oficiální vyjádření k projektu STRARGATE, dálkové pátračství, Květen 2012:
<https://www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2007-featured-story-archive/over-10-million-pages-of-cia-declassified-records-available.html>
- Musil, Ivo, stránky o českém šamanismu, Květen 2012:
<http://www.samani.cz/index.php?Z=4>
- Stránky českého šamanismu, Květen 2012:
<http://www.neosaman.cz/rubriky/o-samanismu/>
- Duchovní v nemocnici, článek o působení šamanismu v lékařství, Květen 2012:
<http://newagejournal.com/2007/the-spirit-world-meets-western-medicine>

Video:

- Televizní zpravodajství o úkazech nad New Yorkem dne 13. říjen 2010, 2. 4. 2012:
<http://www.youtube.com/watch?v=wy8WlwJ8i5M>
- Levitující tibetský mnich, reportáž, 2. 4. 2012:
<http://www.youtube.com/watch?v=SnLj8DMqaC8>
- Rozhovor Stanislava Grofa a Michaela Harnera, 2. 4. 2012:
<http://www.stanislavgrof.com/videos.htm>